

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍN
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

BAKALÁ SKÁ PRÁCE

Brno 2012

Michaela Roubí ková

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍN
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

Institut vykázání a jeho důsledky v praxi

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Zdeňka Vaňková

Vypracovala:

Michaela Roubíková

Brno 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou bakalářskou práci na téma „Institut vykázání a jeho následky v praxi“ zpracovala samostatně a použila jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Pelhřimově dne 27. dubna 2012

.....

Michaela Roubíková

Podkování

Děkuji paní **PhDr. Mgr. Zdeňce Vaňkové** za velmi užitečnou a všestrannou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěla podkovat své rodině a především mému příteli za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytli při zpracování bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Michaela Roubíková

OBSAH

Úvod.....	2
1. Domácí násilí	4
1.1 Charakteristické znaky domácího násilí	5
1.2 Druhy domácího násilí	6
1.3 Charakteristika osob.....	7
1.4 Zákon . 135/2006 Sb., kterým se m ní n které zákony v oblasti ochrany p ed domácím násilím	9
2. Institut vykázání.....	12
2.1 Policie R	13
2.2 Interven ní centra	18
2.3 Ob anský soudní ád.....	21
3. Empirická ást.....	26
3.1 Stanovení cíle šet ení a hypotézy.....	26
3.2 Metoda sb ru dat.....	27
3.3 Presentace výsledk	29
3.4 Kazuistiky	36
3.5 Vyhodnocení výsledk šet ení.....	41
Záv r... ..	44
Resumé.....	46
Anotace	47
Seznam použité literatury a jiné zdroje.....	48

Úvod

„Zlo zraku skryté bývá nejnebezpečnější.“

Publilius Syrus z Antiochie (římský dramatik a básník)

Domácího násilí bylo jako společensky nežádoucí jev po dlouhou dobu v historii lidstva opomíjeno a jeho řešení se společnost příliš nezabývala. Tato problematika byla spojována s lidmi, kteří žijí na okraji společnosti nebo v nižších sociálních vrstvách. Do popředí zájmu se dostalo až v druhé polovině 20. století, kde především v USA začal sílit vliv feministických hnutí, který upozoroval na násilí páchané na ženách. Později se jejich programy přesly i do Evropy. V České republice se společnost začala problémem domácího násilí zabývat až po roce 1989, z čehož vyplývá, že se jedná o celkem novou a stále se vyvíjející oblast českého práva.

Cílem bakalářské práce je popis domácího násilí a institutu vykázání jak z hlediska obecného vymezení pojmů, tak z hlediska legislativy, a dále i postup a možnosti následného řešení tohoto problému, jako je pomoc Policie ČR, intervenčních center, soudů a jejich vzájemná interdisciplinární spolupráce.

V dnešní době se domácí násilí stává čím dál častějším jevem, který se vyskytuje ve všech společenských vrstvách. Mnozí z nás se s ním setkávají dnes a denně, a to u sousedů, známých, přátel, kolegů v práci nebo dokonce nejbližších lidí, ve své vlastní rodině. S řešením této problematiky je spojen institut vykázání, který je především postaven na interdisciplinární spolupráci ve veřejné správě, samosprávě a dalších institucích, které napomáhají řešit životní situaci obětí domácího násilí.

Téma „Institut vykázání a jeho důsledky v praxi“ jsem si vybrala jednak pro jeho aktuálnost a jednak z důvodu mé práce. Pracuji jako soudní vykonavatelka, tudíž k mé práci mimo jiné patří i vykonávání policejních opatření dle § 76b o.s. ., které jsou nařízovány v důsledku domácího násilí, popřímo policejního vykázání.

Práce je rozdělena do tří kapitol, podle obsahových souvislostí a jednotlivých podkapitol, které se blíže zabývají konkrétní problematikou dle jejich názvu. První dvě kapitoly jsou teoreticky zaměřeny na vysvětlení daného problému z hlediska obecných

pojmy a právní legislativy a tím se zabývá kvalitativním výzkumem, který jsem si zvolila pro potvrzení i vyvrácení hypotéz stanovených na začátku výzkumu.

První kapitola je věnována seznámení s obecnými pojmy spojenými s domácím násilím, které předchází institutu vykazání. Zabývá se specifikací domácího násilí a s ním souvisejícími znaky, podle kterých lze rozpoznat, zda se jedná skutečně o domácí násilí a ne například jen o tzv. „italskou domácnost“. Jsou zde uvedeny základní druhy domácího násilí a charakteristika osob, kterých se institut vykazání bezprostředně dotýká. Dále je zde pojednáno o zákonu č. 135/2006 Sb., kterým došlo k zásadním změnám v české legislativě ohledně řešení a vymezení domácího násilí prostřednictvím institutu vykazání.

Ve *druhé kapitole* jsou podrobně rozebrány tři pilíře, na kterých je zákon č. 135/2006 Sb. postaven. Tímto pilířem jsou Policie ČR, která má v institutu vykazání nezastupitelnou roli, jelikož se jako první setkává jak s obětí, tak s agresorem. Druhým pilířem jsou intervenční centra a jako třetí pilíř tohoto zákona je zde zahrnut soud a jeho funkce v institutu vykazání.

Na funkci soudu při uplatnění institutu vykazání je zaměřena i *třetí kapitola* empirická část bakalářské práce. Zabývá se analýzou spisových dokumentů Okresního soudu v Pelhřimově, kde jsou na základě kvalitativního výzkumu ověřeny platnosti hypotéz, které byly na počátku výzkumu stanoveny. Výzkum je zaměřen na podané předložení dle § 76b o.s. ., které mohou být jedním možným následkem institutu vykazání a jeho další dopad na vztahy osob žijících ve společné domácnosti.

I když se problematika institutu vykazání dostala do právní legislativy České republiky teprve nedávno, byla o ní napsána již mnoho odborných publikací a zabývá se jí čím dál více neziskových organizací, které usilují o potřebnou pomoc obětem domácího násilí. Z tohoto důvodu není možné obsáhnout v jedné práci všechny možné způsoby řešení pomoci a pohledy na tuto problematiku. Proto jsme se problematiku institutu vykazání zpracovala jen z jednoho z nejbližších pohledů.

1. Domácí násilí

Než se začneme zabývat přímo institutem vykazání, který je vždy bezprostředně spojen s domácím násilím, bude nutné pro lepší porozumění textu bakalářské práce připomenout alespoň základních pojmů, které se týkají této problematiky. **Co je to vlastně domácí násilí?** Definicí tohoto pojmu existuje celá řada, záleží na tom, pro které účely je ta která definice připravena. Proto uvedu pro představu jen pár definicí. Obecně tento pojem znamená „*zlé nakládání, tlesné útoky, pohrůžky obdobným chováním nebo jednáním, které působí újmu na fyzickém, sexuálním nebo psychickém zdraví druhé osoby. Jde o agresi jedné osoby proti druhé (nebo jejich vůči), jejímž cílem je ublížit, poškodit nebo zabít. Násilné chování v rodině zahrnuje špatné zacházení s dětmi, násilí mezi dospělými členy rodiny i špatné zacházení se starými lidmi*“.¹ Pro policejní praxi je domácí násilí definováno „*jako opakované, dlouhodobé a stupňující násilí, kterého se dopouští jí dospělá nebo mladistvá osoba na svých blízkých*“.²

Důležité je si uvědomit, že když se na domácí násilí budeme dívat z jakéhokoli úhlu pohledu, není v naší společnosti ničím novým, ale pouze bylo po mnoho let přehlíženo a nevěnovala se mu taková pozornost jako dnes. V prvořádku byla pozornost zaměřena pouze na násilí páchané na dětech a až v pozdější době díky silnému vlivu feministického hnutí ve Spojených státech amerických začala vznikat první azylová a poradenská zařízení zabývající se touto problematikou. Odtud se zájem o řešení této problematiky rozšířil i do států Evropy. V České republice se domácí násilí jako jev, který je v naší společnosti nežádoucí a čím dál více rozšířený, začal do podvědomí lidí dostávat až po roce 1989.

Problematika domácího násilí zasahuje do všech společenských struktur a představuje komplikovaný společenský fenomén, který je obsahem i různých právních odvětví, jako je právo občanské, rodinné a trestní. Proto se při jeho řešení vyžaduje interdisciplinární přístup, který spojuje v přenosu poznatků a metod mezi různými institucemi.

¹ VOJKOVÁ J., SPOUSTOVÁ I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. přepracované vyd. Praha: proFem, o.p.s., 2008, str. 13

² STÍLKOVÁ P., FRYŠTKA M. *Vykazání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2009, str. 9

1.1 Charakteristické znaky domácího násilí

Všechny tyto definice by však měly mít alespoň některé **společné typické znaky**, dle kterých se dá charakterizovat, že se jedná právě o domácí násilí a ne o jiné. Stejně jako se různé odborné literatury rozcházejí v jednotné definici pojmu domácího násilí, můžeme i ohledně výtu charakteristických znaků domácího násilí určit odlišnosti. Tyto znaky jsou popsány například v Metodické příručce č. 1/2010 editelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci ZP PP č. 166/2009 o provádění vykazání:

- *„přítomnost u které z forem násilí mezi osobami žijícími ve společném obydlení*
- *dlouhodobost (cyklus násilí se opakuje: rsta napětí – násilný incident – zklidnění)*
- *jasn rozpoznatelné role (lze rozlišit násilnou a ohroženou osobu, vzájemné postavení je nerovné a role se v průběhu incidentu nemění)*
- *nársta intenzity násilí (lze pozorovat, že incidenty jsou častější a krutější nebo hrozí, že se tak stane)³*

V odborném textu **PhDr. Ludmily Írtkové, CSc.**, která definuje domácí násilí jako násilí odehrávající se mezi lidmi, kteří sdílí řadu společných položek, je za charakteristické znaky považováno:

- soukromí jako místo, kde dochází k partnerskému násilí
- opakování a postupný nársta intenzity násilných incidentů
- specifická příčina a kořeny domácího násilí

³METODICKÁ PŘÍRUČKA č. 1/2010 editelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta č. 166/2009 o provádění vykazání, 1. 1

1.2 Druhy domácího násilí

Když se mluví o domácím násilí, mnoho z nás si vybaví v první řadě násilí fyzické. Ale v dnešní praxi i teorii rozlišujeme několik druhů domácího násilí. Toto rozlišení je důležité i pro pochopení, co se vlastně všechno skrývá pod tímto pojmem a jak se má projevit. I pro nás nemusí být „na první pohled“ poznatelné. Mezi základní druhy domácího násilí patří:

- a) **fyzické násilí** – je nejvíce viditelné, nebo zpravidla zanechává stopy v podobě modřin, jizev, popálenin, zlomenin, zaschlé krve apod. Jde o brutální bolestivé útoky, které s sebou nesou riziko poškození zdraví, a v extrémních případech může tento druh násilí vyústit v přímé ohrožení života oběti.
- b) **psychické násilí** – souvisí s násilím fyzickým, nebo se může odehrávat samostatně. Zpravidla stojí na pozadí rozvíjejícího se fyzického násilí. Později je oběť vystavena souasně fyzickým útokům i nadávkám a ponižování.
- c) **emocionální násilí** – je orientováno na osoby, zvláště a cíl, ke kterým má oběť citový vztah. Zaměřuje se na osoby se nejčastěji orientuje na nejbližší lidi z okolí oběti, což bývají v první řadě děti, rodiče nebo sourozenci.
- d) **sociální násilí** – zaměřuje se na sociální postavení a prostředí oběti. Jedná se o izolování jedince od ostatních lidí, zablokování telefonu, zákaz vycházení z bytu, kontrola trávení jeho času a sociálních kontaktů apod.
- e) **ekonomické násilí** – dotýká se základních potřeb oběti, jako je jídlo, bydlení, ošacení. Zahrnuje zákaz docházení do zaměstnání, nechávání se doprošovat o peníze, kontrolu vydávání peněz a požadování vyúčtování i nepatrných částek, odmítání financovat stravu, platit nájem, poskytovat ošacení, odebírání peněz, znemožňuje disponovat společnými útemi apod.
- f) **sexuální násilí** – je rovněž dobře rozpoznatelné, nebo zpravidla také nezanechává stopy a odehrává se v intimním prostředí bezesvdk

(v n kterých vyhocených p ípadech jsou sv dky d ti), takže v p ípad dokazování, stojí proti sob tvrzení ženy proti tvrzení agresora.⁴

I když domácí násilí rozlišujeme do n kolika kategorií, asto se však stává, že jednotlivé kategorie spolu souvisejí a prolínají se a jen ojedine le probíhají pouze v jednom sm ru. V eské republice je nej ast jší forma domácího násilí kombinace fyzického a psychického násilí, na druhém míst je pak násilí výlu n psychické⁵.

1.3 Charakteristika osob

Ob

Ob tí domácího násilí se m že stát kdokoliv z nás, bez ohledu na v k, společenské postavení, národnost, pohlaví nebo povolání. I když u n koho je pravd podobnost vzniku domácího násilí v tší, a to v d sledku nap . výchovy v rodin , p sobením patologických jev , individuálních dispozic a dalších. Jakmile se ve vztahu za ne objevovat násilí, jedná se vždy o vztah nerovnom rný. Ten z partner , který je ob tí, v tšinou nabývá dojmu, že ten druhý je siln jší, lepší a na své chování v í n mu má právo a není na n m nic divného, jelikož on si to zaslouží, protože se nechová správn a vhodn , a proto je to tak podle n j správné. Jedná se o postupný proces, kdy partner, který je ob tí násilí, se postupn odevzdává svému prot jšku. Ob se tak identifikuje s agresorem a vytvá í si s ním emocionální vazbu. Proto ob ti ve svých výpov dích uvád jí, že agresora chápou a rozumí p í inám jeho chování. Obdobná varianta tohoto jednání byla i popsána u ob tí únos jako tzv. „stockholmský syndrom“.

V tšinou se setkáváme s mylnou p edstavou ve ejnosti, že ob tí domácího násilí se m že stát pouze pasivní, závislá i nesamostatná osoba. Rozlišuje však i tzv. nep ímé ob ti domácího násilí, kterými se stávají ponejvíce d ti a p ímí sv dci.

⁴ PUBLIKACE MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH V CÍ zpracována ve spolupráci s Psychosociálním centrem Acorus, o.s., 2006, *Studijní materiál o problematice domácího násilí pro pracovnice a pracovníky orgán sociáln -právní ochrany d tí* str. 16 - 18

⁵ ST ÍLKOVÁ P., FRYŠTK M. *Vykázání jako prost edek ochrany p ed domácím násilím*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2009, str. 15

I když se ob tí domácího násilí m že stát kdokoliv, mezi nejvíce ohrožené skupiny pat í ženy, d tí a sta í lidé, na kterých se v sou asné dob za alo násilí páchat ím dál více.⁶

A už je ob tí kdokoliv, m žeme u nich pozorovat shodné znaky, které se týkají sociálního postavení, psychického stavu, verbálního i neverbálního projevu.

Agresor (násilná osoba)

Stejn jako ob tí m že být i agresorem (násilnou osobu) tém kdokoliv. V sou asné dob nelze z dosud zaznamenaných fakt jednozna n ur it kritéria a charakteristiku agresora. M žeme pouze nastínit ur ité rizikové faktory a vlastnosti, které jsou p edpokladem pro agresivní nebo násilné osoby.

Mezi tyto faktory mohou nap íklad pat it anomálie osobnosti, transgenera ní p enos agresivního jednání, alkohol, drogová závislost, vliv nep íznivých okolností, psychiatrické diagnózy, emocionáln reaktivní typ násilníka, instrumentální typ násilníka, pot šení z krutosti, psychopatické osobnosti a další⁷.

Ve v tšin p ípad m žeme typologii osobnosti agresora usuzovat dle poznatk z kriminologických nebo psychologických výzkum nebo z výpov dí ob tí. Z výsledk studií lze poznamenat, že jedním ze spole ných initel m že být chování agresora (násilné osoby), které uspokojuje jeho pot eby.

„ ada z nich však vykazuje podobné rysy, jako nap . nedostatek empatie i takzvanou „dvojí tvá “. Navenek obvykle vystupují jako sympati tí, velmi komunikativní lidé, v í své partnerce jsou však násilní a bezohlední.“⁸

⁶ VO KOVÁ J., SPOUSTOVÁ I. *Domácí násilí v eském právu z pohledu žen*. 2. p epracované vyd. Praha: profem, o.p.s., 2008, str. 76.

⁷ PUBLIKACE MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH V CÍ zpracována ve spolupráci s Psychosociálním centrem Acorus, o.s., 2006, *Studijní materiál o problematice domácího násilí pro pracovnice a pracovníky orgán sociáln -právní ochrany d tí*. str. 47 - 50

⁸ VARGOVÁ - MARVÁNOVÁ B., POKORNÁ D., TOUFAROVÁ M. *Partnerské násilí*. Praha: LINDE nakladatelství s.r.o. 2008, str. 115 - 116

1.4 Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

I když bylo v české legislativě násilí na člověka právně upravováno od jejího vzniku, **domácí násilí jako protiprávní jev** zde však zahrnut nebyl. O jeho uznání v prvním období usilovaly neziskové organizace, a to hlavně po roce 1989, kdy se snažily přesvědčit zákonodárce, že je třeba se tímto jevem zabývat i z pohledu zákona. Je třeba ho nejen eliminovat a trestat, ale i poskytovat ze zákona ochranu jeho obětem. Toto však trvalo až do roku 2004, kdy byl učiněn první krok k tomu, aby domácí násilí jako protiprávní jev byl začleněn do české legislativy.

Určit by zde neměla bez povšimnutí zůstat ani **Listina základních práv a svobod**, ve které je deklarovaný zájem o ochranu života, zdraví a lidské důstojnosti. *„Je nepochybné, že navrhované vykázní násilné osoby z obydlí, pakliže má tato osoba k bytu vlastnické právo, má být chápáno jako zásah do vlastnického práva ve smyslu článku 11 Listiny základních práv a svobod. V této souvislosti je však nutné respektovat podstatu článku 11 odstavec 4, v němž je zakotven institut nuceného omezení vlastnického práva.“*⁹

Česká republika však musela zákon na ochranu před domácím násilím zahrnout do své legislativy i **základní principy mezinárodních úmluv**, a to zejména s OSN, jako jsou například Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému i ponižujícímu zacházení nebo trestání, Úmluva o právech dítěte, Úmluva o dostižení všech forem diskriminace žen a další. Touto problematikou se však zabývají i jiné mezinárodní organizace, jako je Evropská unie, Rada Evropy. Jelikož *„právo na osobní bezpečnost a svobodu je explicitně garantováno čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech a v ustanovení čl. 9 odst. 1, v té první Mezinárodního paktu o občanských a politických právech“*.¹⁰ Česká republika je vázána oběma těmito úmluvami, jak je patrné z článku 10 Ústavy, kde je konstatováno, že mezinárodní úmluvy, které jsou ratifikovány do českého práva, mají přednost před zákonem.

Hlavním vzorem pro vznik institutu vykázní pro Českou republiku však byla Rakouská úprava, která zde byla o 10 let dříve, a to Bundesgesetz zum Schutz vor

⁹ HOŘÁKOVÁ A. Policejní vykázní: od dobré teorie k dobré praxi. www.viainuis.cz/index.php?p=msg&id=161. citováno 7. 2. 2012

¹⁰ VOŘECHOVÁ J., SPOUSTOVÁ I. Domácí násilí v českém právu z pohledu žen. 2. přepracované vyd. Praha: profem, o.p.s., 2008, str. 26

Gewalt in der Familie - „spolkový zákon na ochranu před domácím násilím“, který nabyl účinnosti 1. května 1997.

Do českého právního řádu byl institut vykazání zažádan **zákonem č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím**, ze dne 14. března 2006, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2007. „*Návrh tohoto zákona zpracovala expertní skupina Aliance proti domácímu násilí, která vznikla na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2004 z iniciativy Bílého kruhu bezpečí a Philip Morris ČR a.s.*“¹¹ „*Návrh byl poprvé prezentován na Národním kongresu Aliance v říjnu 2004, o němž později byl formou poslanecké iniciativy podepsané 55 poslanci v čele s členem Aliance Janem Kasalem předložen Poslanecké sněmovně.*“¹²

Tento zákon znamenal **jeden z nejvýznamnějších zásahů do české legislativy** a změnu v těchto zákonech:

- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon
- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení
- zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení.

Zákon na ochranu před domácím násilím je postaven na **těch** vzájemně provázaných **případech**.¹³ Tímto jsou **Policie ČR**, jejímž úkolem je zastavení probíhajícího násilí, a to na žádost ohrožené osoby nebo jiných rodinných příslušníků, že provede vykazání osoby ze společného obydlí, dle ustanovení § 44 a následujícího zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. **Intervenční centra**, kde by mohl ohrožený osobou získat následnou pomoc, sestávající se z psychologické, sociální, lékařské, ale i právní a další potřebné pomoci, dle ustanovení § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který byl novelizován zákonem 29/2007 Sb. A v neposlední řadě **justice**, a to v rámci občanskoprávních sporů. Nově se také mění obě domáckého

¹¹ BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. www.bkb.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=401. citováno 7. 2. 2012

¹² BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ. www.bkb.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=372. citováno 7. 2. 2012

¹³ STÍLKOVÁ P., FRYŠTK M. *Vykazání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2009, str. 37

násilí obrátit na soud s návrhem na předběžné opatření, dle ustanovení § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Institut vykazání se stal jedním z hlavních nástrojů boje proti společenské nežádoucímu jevu - domácímu násilí. Tímto se přestal tento problém považovat za soukromou záležitost a stát prostřednictvím svých orgánů do něj mohl zasahovat, jelikož si uvědomil jeho nebezpečnost a etnost.

Přijetím tohoto zákona se Česká republika připojila k těm zemím EU, které mají ucelený rámec pro prevenci domácího násilí a kvalifikovanou pomoc obětem.

2. Institut vykázání

Institut vykázání je opatření pro zajištění ochrany před domácím násilím. Násilné osobou, která je vykázána ze společného obydlí a jeho bezprostředního okolí, je též zakázáno navazování kontaktů s ohroženou osobou.

Pojem vykázání definuje Metodická příručka č. 1/2010 editelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci ZP PP č. 166/2009 o provádění vykázání jako „využití oprávnění policisty, na základě toho, že násilná osoba povinná na dobu 10 dn opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, zdržet se vstupu na tato místa (teritoriální ochrana) a zdržet se styku nebo navazování kontaktů s ohroženou osobou (personální ochrana).“¹⁴

Jedná se především o **opatření s preventivním působením**, které nemá trestně právní charakter. Stát má povinnost jej vykonat i bez návrhu ohrožené osoby. Slouží především k ochraně ohrožené osoby a poskytnutí jí časové lhůty 10 - ti dnů, aby se mohla v nepřítomnosti agresora vyrovnat se situací a vymanila se z jeho ovlivňování. Tato lhůta by měla být dostatečná k tomu, aby si ohrožená osoba mohla začít vyřizovat potřebné záležitosti, jako je podání návrhu na rozvod manželství, odstoupení se, podání návrhu na předložení opatření dle § 76b občanského soudního řádu nebo podání trestního oznámení a další. Jelikož „smyslem nového modelu ochrany není pouze oddělení ohrožené a násilné osoby na omezenou dobu 10 dnů, ale také poskytnutí odborné pomoci ohrožené osobě tak, aby do budoucna byly maximálním možným způsobem eliminovány další útoky proti základním lidským hodnotám (život, zdraví, svoboda a lidská důstojnost)“.¹⁵

Odbornou pomoc oběma by měli zajistit jak příslušníci Policie ČR, tak především intervenční centra, orgány sociálně – právní ochrany dětí; dále jí může určitou ochranu proti násilné osobě zajistit i civilní soud formou prodloužení doby zákazu vstupu. Je zde tedy zřejmé, že se jedná o interdisciplinární spolupráci.

¹⁴ METODICKÁ PŘÍRUČKA č. 1/2010 editelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidia č. 166/2009 o provádění vykázání, 1. 1. písm. i)

¹⁵ BÍLÝ KRUH BEZPEČNOSTI. www.bkb.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=401. citováno 7. 2. 2012

2.1 Policie ČR

Jak bylo výše uvedeno, **jedním z pilířů** zákona na ochranu před domácím násilím je právo Policie ČR, která po posouzení a vyhodnocení dané situace používá institut vykázání. **Poprvé** byl institut vykázání aplikován do zákona Policie ČR **zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky**, ve znění pozdějších předpisů, který byl účinný od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2008. V tomto zákoně byl institut vykázání obsažen v § 21a) až d). Tento zákon poskytoval ohrožené osobě pouze teritoriální ochranu, což znamenalo, že policista mohl násilnou osobu vykázat pouze ze společného obydlí a jeho bezprostředního okolí a rozhodnutí o vykázání podléhalo správnímu řádu, takže policista zde vystupoval jako správní orgán.

Dne 1. ledna 2009 nabylo účinnosti **nový zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky**, který institut vykázání upravuje v hlavě sedmé, konkrétně v § 44 až § 47 a od předchozího zákona je zde institut vykázání upraven již z jiného pohledu, i když v mnohém na předchozí zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky navazuje. Ohrožené osobě policista poskytuje jak teritoriální tak i personální ochranu, takže je zde zahrnut i zákaz styku s ohroženou osobou. Není zde již rozhodováno podle správního řízení, ale jde o faktický úkon, který má charakter preventivního opatření. Byl zaveden jednotný pojem „vykázání“. Policie má také oznamovací povinnost, a to intervenčnímu centru, orgánu sociálně právní ochrany dětí a nově i příslušnému civilnímu soudu, do 24 hodin od provedení úkonu a do té doby musí provést kontrolu dodržování povinností vykázané osoby.

Postup Policie ČR při vykázání

Policie ČR představuje při provádění institutu vykázání jeden z nejdůležitějších článků. Proto bylo postupně vypracováno několik metodik a závazných pokynů policejního prezidenta, jak mají příslušníci Policie České republiky postupovat, při provádění vykázání. Jejich významný a správný zásah je ve většině případů otázkou života a zdraví. Musí proto ovládat veškerá oznámení, která přijímají buď na linku 158, nebo popřípadě osobně na příslušné službě.

Po oznámení incidentu se policista snaží od oznamovatele nebo z lustračních systémů získat co nejvíce informací o násilné osobě. Jedná se zejména o informace, zda jde o osoby, u nichž byl již řešen trestní incident i vykazání, zda jsou osoby držitelé stelných zbraní, i pachatelé trestné činnosti, zda ve společném obydlí žijí nezletilé děti a další pro něj nezbytná ležítá data. V případě výjezdu na místo samé je zde třeba zhodnotit, zda se skutečně jedná o případ domácího násilí, byly zde naplněny zákonné podmínky dle § 44 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a lze tedy použít institut vykazání. Po příjezdu na místo incidentu policista také zkoumá intenzitu a průběh útoku a riziko dalšího útoku po jeho odjezdu, což vyhodnocuje pomocí **metody SARA DN** a především dle svého uvážení, jak je daná situace nebezpečná a zda hrozí další rizika.¹⁶

Metoda SARA DN (Spousal Assault Risk Assessment) je diagnostická metoda, která vznikla v Kanadě a slouží nejen policistům, ale je i využívána v sociálních službách v mnoha zemích, a to k zjištění rizikových faktorů a k odhadnutí dalších možných rizik domácího násilí. SARA DN obsahuje 15 strukturovaných otázek, za jejichž pomocí může policista odhadnout např. u násilné osoby jeho násilné sklony v aktuálním vztahu nebo na veřejnosti nebo u obětí její zranitelnost. Toto je velmi důležitá pro vyhodnocení aktuální situace a vybrání správného a účelného způsobu pomoci. Do České republiky tuto metodu zavedl Bílý kruh bezpečí, o. s.

Z toho tedy vyplývá, že *„vykazání je oprávněným policisty zasáhnout v případě splnění zákonných podmínek v situaci, kdy ve společném obydlí dochází k útokům se znaky domácího násilí: typickými znaky domácího násilí jsou opakovanost, postupný nárůst intenzity, jasné a nerovné rozdílné role mezi osobami ve společném obydlí a páchaní násilí v soukromí.“*¹⁷

Po zjištění všeho potřebného může policista požadovat vykazání násilné osoby ze společného obydlí a bezprostředního okolí, které vymezí dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky § 47, a to na dobu 10 dnů. Tudíž *„lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, dovodit předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykazat tuto osobu z bytu*

¹⁶ ŠEVÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 133

¹⁷ ZP PP č. 166/2009 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykazání, l. 2

nebo domu společně s obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společně obydlí“), jakož i z bezprostředního okolí společně obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.“¹⁸ Tuto lhůtu nelze v žádném případě zkrátit, a to ani na žádost ohrožené osoby. Lze ji pouze prodloužit případným podáním návrhu na předběžné opatření dle § 76b) o.s. . na příslušný soud, kdy se tato lhůta prodlouží do vydání pravomocného rozhodnutí soudu, o kterém se budu více zmínovat dále v textu.

Jelikož vykázání po novelizaci zákona o Policii ČR již nespadá pod správní řízení, ale **jedná se o faktický úkon**, v tomto případě by se dalo říci o donucovací úkon, policista vykáže násilnou osobu pouze ústně, což sdělí i ohrožené osobě spolu s poučením o jejich právech a povinnostech a vyhotoví pouze **ústní záznam o provedení vykázání a potvrzení o vykázání**, které oběma osobám předá proti podpisu. Pokud ho některá z osob odmítne převzít, zaznamená to policista do ústního záznamu. Zároveň vykázanou osobu poučí i o případných námitkách proti vykázání. Pokud násilná osoba není přítomna, předá jí policista toto potvrzení spolu s poučením o jeho právech a povinnostech při prvním možném kontaktu. Policista také vyzve vykázanou osobu, aby mu předala veškeré klíče od společně obydlí, což zaznamená do potvrzení o vykázání.

„Potvrzení o vykázání obsahuje:

- *vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje,*
- *uvedení totožnosti vykázané osoby a osoby ohrožené domácím násilím*
- *poučení o právech a povinnostech vykázané osoby a adresa útvaru policie, u kterého si může vyzvednout kopii ústního záznamu o vykázání.“¹⁹*

K úkonu je policista povinen přizvat nezúastnou osobu, ale jen pokud by to neznamenalo nebezpečí z prodlení. Například pokud jsou ve společném obydlí přítomny nezletilé děti, je zde nezúastnou osobou pracovník příslušného orgánu sociálně-právní ochrany dětí, který zajistí bezpečí pro tyto nezletilé děti.

¹⁸ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hlava VII, § 44 odst. 1

¹⁹ METODICKÉ DOPORUČENÍ MSPV č. 3/2010 k postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí, str. 5

Při nesouhlasu s vykázáním se může vykázaná osoba bránit **podáním námítky** na místě samém, kterou policista neprodleně předá na krajské editelství příslušnému dle místa vykázání nebo ve lhůtu 3 dnů ode dne doručení potvrzení o vykázání, též příslušnému krajskému editelství, které je uvedeno v potvrzení o vykázání, a to písemně. Tato lhůta „počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k převzetí potvrzení o vykázání a je považována za dodrženu, jsou-li námítky nejpozději v její poslední den předány k poštovní přepravě nebo podány u příslušného krajského editelství“²⁰

Policie má v rámci institutu vykázání i další **povinnosti**, a to zejména **provést kontrolu** na místě samém, o které musí dopředu vyrozumět ohroženou osobu, aby ji mohla požádat o souhlas, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti, které jí byly na základě vykázání uloženy. Tuto kontrolu je policista povinen provést ve lhůtu 3 dnů po vykázání, o čemž sepiše úřední záznam. Pokud se stane, že policista zjistí, že vykázaná osoba své povinnosti nedodržuje a nalezne ji ve společném obydlí, i prostoru vymezeném ve vykázání, vyzve tuto osobu k opuštění místa. Při neuposlechnutí může použít donucovacích prostředků. Pokud se při kontrole policista dozví, že vykázaná osoba nerespektuje vykázání, dá podnět k zahájení postupového řízení nebo trestního řízení, dle závažnosti situace. Mezi další povinnosti policisty patří **zaslání úředního záznamu** příslušnému **intervenčnímu centru**, místnímu příslušnému **okresnímu soudu**, který by případně vydával potřebné opatření a orgánu sociálně – právní ochrany dětí, a to v tom případě, je-li při vykázání přítomno nezletilé dítě. Tyto povinnosti musí policista splnit **do 24 hodin** od provedení vykázání.²¹

Jak je z výše uvedeného patrné, policisté se v rámci institutu vykázání nacházejí v obtížné situaci, jelikož jsou na ně kladeny čím dál větší požadavky, a to nejen v rámci administrativních a služebních postupů, ale zejména v řešení situace na místě samém. Musejí sami umět zhodnotit danou situaci, umět jednat jak s násilnou osobou zde by mohlo být jednání nekompromisní, tak i s osobou ohroženou, což není lehký úkol, jelikož s ní musejí jednat velmi citlivě a umět se vcítit do její situace, aby jí mohli správně a účelně pomoci.

²⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hlava VII, § 44 odst. 5

²¹ ŠEVÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 135

Práva a povinnosti násilné a ohrožené osoby

Jak již bylo uvedeno, policista je povinen vyrozumět jak ohroženou, tak i násilnou osobu o jejich právech a povinnostech.

Vykázaná osoba **má povinnosti**, které jí určuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky podle § 45 odst. 1, musí neprodleně **opustit prostor**, který přesně vymezí policista v potvrzení o vykázání, **zdržet se vstupu** do tohoto prostoru, **zdržet se styku nebo navazování kontaktu** s ohroženou osobou. Pokud toto nedodrží je policistou požadováno, že se v takovémto případě dopouští porušení dle zákona č. 200/1990 Sb., o postupech, nebo trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337. V neposlední řadě je povinna **vydat** policistovi na jeho výzvu **všechny klíče** od společného obydlí, které drží, o němž policista učiní úřední záznam a po uplynutí lhůty pro vykázání si je tato osoba má vyzvednout na příslušném oddělení Policie ČR.²²

Dále má vykázaná osoba také určité **práva**, které jí též určuje zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v § 45 odst. 2. V průběhu vykázání si **vzít** ze společného obydlí **osobní věci, doklady, cennosti a věci** sloužící k jejímu podnikání a zaměstnání. Tohoto práva má vykázaná osoba využít pouze jednou a to za doprovodu policisty, po předchozí domluvě s ním. **Ověřit si, že došlo k vykázání** na lince tísňového volání 158 a také si vyzvednou kopii úředního záznamu o vykázání na příslušném útvaru Policie ČR, který je mu policista povinen přesně uvést, včetně adresy a telefonního čísla.²³

Mezi další úkony policisty při vykázání k vykázané osobě patří též **poučení** této osoby o **možnostech ubytování** a zjištění od ní náhradní adresu pro doručování dalších úředních písemností a poučení ji o možných námitkách proti vykázání, jejichž provedení bylo již zmíněno výše v textu.

Ohledně nároků ohrožené osoby se zmíní též zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky v § 46, které je povinen policista sdělit při výkonu vykázání. Jedná se především o **poučení** o možnosti **podání si návrhu na předběžné opatření dle § 76 b) o.s.č.**, po jehož podání se lhůta vykázání automaticky prodlužuje do doby vydání

²² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hlava VII, § 45 odst. 1

²³ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hlava VII, § 45 odst. 2

pravomocného rozhodnutí příslušného soudu. Ohrožená osoba je též informována o svém **právu využít psychologických, sociálních a jiných institucí poskytující služby pro oběti domácího násilí**. Policista je povinen seznámit tuto osobu s následky, pokud by uvedla nepravdivé údaje. V neposlední řadě policista tuto osobu seznámí s povinnostmi vykázané osoby a o tom, jak se má zachovat, když vykázaná osoba tyto povinnosti nedodrží a seznámí ji se svou povinností uskutečnit v místě incidentu kontrolu dodržování povinností vyplývajících z vykazání.²⁴

2.2 Intervenční centra

Pro oběti domácího násilí je velmi těžké se s tímto problémem vypořádat samy. Pokud se budou snažit tuto situaci bez pomoci vyřešit, určitě jim naskytne otázka typu: „Kdo mě podpoří?“, „Kde budu bydlet?“, „Z čeho budu žít?“ a mnohé další.²⁵ Z tohoto důvodu jsou zde jako **druhý pilíř** zákona na ochranu před domácím násilím intervenční centra, která poskytují sociální služby pro oběti domácího násilí, u kterých se může v důsledku traumatizujících zážitků objevit psychická labilita, neschopnost zhodnotit reálnou svou situaci a racionálně ji řešit. Jedná se o specializovanou sociální službu. Bez jejich existence by mohl institut vykazání jako celek jen stěží existovat, jelikož v praxi znamenají propojení mezi Policií ČR, soudy a oběmi domácího násilí.

Je ale také velmi důležité, aby si všichni, kdo potřebují pomoc intervenčních center, uvědomili, že se na ně mohou obrátit s žádostí o pomoc přímo, pokud se cítí v ohrožení.

Jako vzor pro vznik intervenčních center u nás sloužila intervenční centra v Rakousku.

²⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, hlava VII, § 46

²⁵ CONWAYOVÁ H. L. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2007, str. 89

Právní vymezení intervenčních center

innost intervenčních center přímo navazuje na zákon . 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a to v § 47, kdy má policista povinnost nejpozději do 24 hodin zaslat kopii úředního záznamu příslušnému intervenčnímu centru.

Právní úprava je zakotvena v samostatném **ustanovení § 60a zákona . 108/2006 Sb., o sociálních službách**, který byl s účinností od 20. 2. 2007 novelizován **zákonem . 29/2007 Sb.** V tomto zákoně jsou intervenční centra a jejich innost popsány následovně :

„Na základě rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí nebo zákazu vstupu do něj vydaného podle zvláštního právního předpisu je osobě ohrožené násilným chováním vykazované osoby nabídnuta pomoc nejpozději do 48 hodin od doručení opisu tohoto rozhodnutí intervenčnímu centru. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví. Sociální služby v intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové.“²⁶

Všechny sociální služby poskytují intervenční centra dle zákona . 108/2006 Sb., o sociálních službách v § 72, **bez úhrady**.

V souvislosti s řešením případů domácího násilí mohou být ohroženým osobám poskytovány i jiné typy sociálních služeb, které souvisejí s úpravou v zákoně . 108/2006 Sb., o sociálních službách. Takovou pomocí může být odborné poradenství dle § 37 odst. 3, telefonická krizová pomoc dle § 55, azylové domy dle § 57, krizová pomoc dle § 60a v neposlední řadě sociálně aktivizační služby pro rodinu s dětmi dle § 65.

²⁶ Zákon . 29/2007 Sb., kterým se mění zákon . 108/2006 Sb., o sociálních službách § 60a odst. 1

innost interven ních center

Mezi hlavní innost interven ních center pat í **akutní psychosociální pomoc**, analýza životní situace ohrožené osoby a její následné ešení. Služby interven ních center jsou nejd ležit jí v druhé etap institutu vykázání, tedy po zásahu policejních orgán , v desetidenní lh t , kdy je jejich hlavním úkolem za pomoci profesionál (psycholog , sociálních pracovník , právník a dalších) **zprost edkovat ohrožené osob vhodné informace** proto, aby se mohla sama rozhodnout, jak po uplynutí lh ty pro vykázání bude ešit svou situaci a vztah s násilnou osobou.

Interven ní centra se tedy dle zákona o sociálních službách v § 60a podílejí na poskytování individuální psychologické a sociální pomoci a zprost edkování následné pomoci, jako je sociální pomoc, léka ská pomoc, psychologická i právní pomoc. Dále p sobí jako prost edník mezi orgány Policie R, orgány sociáln -právní ochrany d tí, nestátními a charitativními orgány.

Interven ní centra poskytují své služby formou:

- *ambulantní* – v prost edí interven ního centra
- *terénní* – v závažných a opodstatn ých p ípadech, zejména v souvislosti s vykázáním násilné osoby ze spole ného obydlí lze tyto služby poskytnout v míst bydlišt uživatele, nebo na míst , které si ohrožená osoba ur í, nap . nezdravotnické za ízení, kde je osoba hospitalizována
- *pobytové* – pokud to umož ůjí technické a zejména prostorové podmínky jednotlivých interven ních center, je také v souladu se zákonem nabízena pomoc p i zajišt ní ubytování nebo pomoc p i zajišt ní stravy²⁷

V tšinou je tato pomoc poskytována na základ doru eného opisu rozhodnutí o vykázání a potvrzení o jeho provedení Policií R interven nímu centru, která má povinnost toto doru it nejpozd jí do 24 hodin od jeho provedení, ale ohrožené osoby mohou o jejich pomoc požádat i bez tohoto podn tu. **Interven ní centrum musí vyrozum t osobu**, která byla v tomto potvrzení ozna ena jako osoba ohrožená, dle zákona **do 48 hodin** od jeho obdržení. P i prvním kontaktu s touto osobou pracovníci centra ov ují, zda skute n porozum la všem pou ením, která jí byla poskytnuta

²⁷ ŠEV ÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 145

Policíi R, a poté jí jsou nabídnuty další možnosti řešení její situace. Pracovníci intervenčních center jsou samozřejmě vázáni ml enlivostí o svých klientech. Dále jsou intervenční centra povinna informovat p íslušné krajské ú ady o po tu ohrožených osob.²⁸

Intervenční centra mají jist v celém institutu vykázaní nezastupitelnou roli, kdy díky jejich profesionální innosti je umožn no osobám ohroženým domácím násilím zvládnout svoji situaci, aby dokázaly op t p evzít odpovědnost za své iny, jelikož i když je hlavní úkol intervenčního centra pomoc, nesmí pracovníci dopustit, aby se jejich klient stal na jejich službách závislý nebo je dokonce zneužíval.

2.3 Ob anský soudní ád

Poslední ze t í pilí , na kterých je postaven zákon . 135/2006 Sb., kterým se m ní n které zákony v oblasti ochrany p ed domácím násilím, je ob anskoprávní řešení situace. Tento zákon p inesl mimo jiné i zm nu zákona . 99/1963 Sb., ob anského soudního ádu, kde novelizoval ustanovení § 76b, uložení p edb žného opat ení ve v cech domácího násilí a § 273b, výkon rozhodnutí o vykázaní ze spole něho obydlí a nenavazování kontakt s oprávn ným.

Hlavním cílem p edb žného opat ení dle § 76b o.s. . je **zajistit ochranu** ohrožené **osoby** (personální ochrana) a ochranu **spole něho obydlí**, kde docházelo k incident m domácího násilí (teritoriální ochrana).²⁹ Ohrožené osob je také poskytnuta delší zákonná lh ta pro podání návrh ve v ci samé, p i emž její rozhodnutí by nem lo být ovlivn no jakýmkoliv nátlakem násilné osoby.

Podmínky pro vydání p edb žného opat ení

P edb žným opat ením m že soud násilné osob uložit, aby na ur itou dobu opustila spole ně obydlí a bezprost ední okolí, a rovn ž jí m že zakázat vstup do n j,

²⁸ VO KOVÁ J., SPOUSTOVÁ I. *Domácí násilí v eském právu z pohledu žen*. 2. p epracované vyd. Praha: proFem, o.p.s., 2008, str. 159 - 160

²⁹ ŠEV ÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 136

a to bez ohledu na to, jestli bylo předtím již provedeno policejní vykazání dle § 44 a následující zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR nebo ne, i zahájeno řízení ve věci samé.

Podle obanského soudního řádu může být předloženo opatření nařízeno, jsou-li splněny **podmínky dle § 76b obanského soudního řádu**, a to:

- „Kdy jednáním ústníka, proti kterému návrh směřuje, je vážně ohrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele.
- Dospě-li soud na základě skutečností popsaných v návrhu (doložených zpravidla lékařskými zprávami a záznamy policie) k závěru, že hrozí útok proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti, návrhu vyhovějí.“³⁰

Předložené opatření musí být **vydáno vždy na návrh**, který podává ohrožená osoba, popřípadě v situaci, kdy je nezletilé dítě žijící ve společné domácnosti přímě ohroženo násilnou osobou, může tento návrh podat zákonný zástupce dítěte (např. rodič) nebo jeho soudem ustanovený opatrovník (např. fyzická osoba, místní příslušný orgán sociálně – právní ochrany dětí).

Rozhodnutí o předložném opatření dle § 76b o.s. **vydává místní příslušný okresní soud** dle společného obydlí osob. Toto rozhodnutí musí vydat bezodkladně, nejpozději **do 48 hodin** po podání návrhu, kdy o něm rozhoduje bez slyšení ústníka řízení pouze na základě návrhu a písemných důkazů. Předseda senátu si může vyžádat policejní spis nebo soudní spisy související s úpravou vztahů nebo poměrů ústníka.³¹

Z toho důvodu je dobré, aby se osoba, která podává tento návrh, před jeho podáním poradila s institucemi nebo orgány zabývající se domácím násilím (jako jsou intervenční centra, azylové domy, sociálně – právní poradny a další) o správném postupu při podávání návrhu, aby tento měl všechny náležitosti, které vyžaduje zákon.

Náležitosti návrhu předložného opatření

Návrh na předložné opatření dle § 76b o.s. **musí obsahovat obecné náležitosti** dle § 42 odst. 4 o.s., tj. jméno, příjmení a bydliště ústníka, popřípadě též jejich

³⁰ UHELOVÁ, K. *Předložné opatření ve věcech domácího násilí*. www.pravniradce.ihned.cz/c1-33543030-predbezne-opatreni-ve-vecich-domaciho-nasilii. citováno 10. 2. 2012

³¹ ŠEVÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 136

zástupce, a vylíčení rozhodných skutečností od vod ujících na ízení p edb žného opat ení. Dále z n j musí být patrné, jakému soudu je ur en, být podepsán a datován.³²

Vylí ením **rozhodných skute ností** se rozumí popsání problému, života ohrožené osoby, jak dlouho domácí násilí trvá a v jaké mí e, kdy se objevilo poprvé, kdy bylo nejrazantn jší a kdy prob hlo naposledy. Je také vhodné v návrhu uvést, za jakých okolností k incident m dochází, zda existují n jaké ur ité podn ty, které v agresorovi vyvolávají násilné chování. Pokud s nimi žije ve společné domácnosti i nezletilé dít , je i toto vhodné uvést v návrhu. Hlavn to, zda je p ítomno u domácího násilí, nebo snad dokonce je toto násilí pácháno i na n m.

Všechny tyto skute nosti jsou d ležitá pro rozhodování o vydání p edb žného opat ení, a proto je pot eba je co nejlépe prokázat. K návrhu se proto p íkládají kopie lékařských zpráv, protokoly o výsledku sv dk sepsané Policií R, návrhy na zahájení ob anskoprávního jednání a další.

Doba trvání p edb žného opat ení, možnost jejího prodloužení a jeho vykonatelnost

P edb žné opat ení na ízené soudem **trvá jeden m síc** od jeho vykonatelnosti, jak je uvedeno v § 76b odst. 3 o.s. . Pokud mu p edcházelo vykázání dle zákona . 273/2008 Sb., o Policii R, kde je v § 44 odst. 2 upravena doba trvání vykázání na 10 dn ode dne jeho provedení, prodlužuje se tato doba po právní moci rozhodnutí o vydání rozhodnutí o p edb žném opat ení dle § 76b o.s. . a nová lh ta ve výši jednoho m síce se za íná po ítat po ukon ení 10 – tí denní lh ty policejního vykázání.³³

Zákon dle § 76b odst. 4 umož ũje touto m sí ní lh tu stanovenou p íslušným okresním soudem **prodloužit, a to až na jeden rok**. Pro její prodloužení musí být na soud podán návrh, na jehož obsahu a vylí ení rozhodných skute ností pro od vodn ní prodloužení lh ty závisí celé rozhodnutí a také musí být zahájeno p ed podáním návrhu na prodloužení lh ty ízení ve v ci samé.

³² Zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní řád, hlava druhá, § 75 odst. 4

³³ ŠEV ÍK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, str. 138.

Soudy však stále nejsou jednotného názoru, jaká řízení „ve věci samé“ mají být zahájena. „N které soudy považují za v c samou návrh na rozvod, jiné jen návrh na vyklizení, vypořádaní společného jmění manželů nebo zrušení společného nájmu bytu, další i návrh na výchovu a výživu.“³⁴ Ale určit by se jednotlivá řízení měla obsahově vztahovat ke skutečnostem, které řeší samotný návrh na vydání předběžného opatření.

Z tohoto je jistě patrné, že na návrh na prodloužení lhůty vykazání jsou kladeny mnohem přísnější podmínky pro jeho vydání.

Usnesení soudu, kterým bylo nařízeno předběžné dle § 76b odst. 1 o.s. . a na jehož vydání má soudce max. 48 hodin od podání návrhu, je vykonatelné vyhlášením nebo vydáním. Pokud je proti tomuto usnesení podáno ve lhůt 15 dní odvolání, nemá toto odvolání však pro výkon rozhodnutí tohoto usnesení odkladný účinek.³⁵

Výkon rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněným

Po nařízení předběžného opatření dle § 76b o.s. ., je příslušný soud též povinen jej vykonat. Jedná se o **bezodkladný úkon**, jelikož by mohlo dojít k ohrožení života, zdraví, lidské důstojnosti či svobody osoby, která návrh podala.

Vykoná jej dle rozvrhu práce určený soudní vykonavatel, vyšší soudní úředník nebo asistent soudce (dále jen „soudní orgán“). Jen v případech, kdy je nutné výkon provést mimo pracovní dobu, vykoná ho soudce, který takové předběžné opatření nařídil.³⁶ Při výkonu nařízeného předběžného opatření se soudní orgán řídí ustanovením § 273b o.s. ., popřípadě ustanovením dle § 69, zákona č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

³⁴ UHELOVÁ, K. *Předběžné opatření ve věcech domácího násilí*. www.pravniradce.ihned.cz/c1-33543030-predbezne-opatreni-ve-vecich-domaciho-nasilii, citováno 10. 2. 2012

³⁵ METODICKÉ DOPORUČENÍ MSPV č. 3/2010 k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí, str. 11

³⁶ Zákon č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy § 69

P edb žné opat ení vykonává soudní orgán **za sou innosti Policie R**, pop ípad dalších státních orgán . Jeho výkon spo ívá ve **vykázání pachatele** domácího násilí ze společného obydlí a zároveň je pachateli zakázáno se **stýkat s ohroženou osobou nebo s ní navazovat kontakty**. Dále mu soudní orgán **odebere všechny klí e** od společného obydlí, pokud to již nebylo neu in no v policejním vykázání a umožní mu si ze společného obydlí **vzít osobní v ci, dokumenty, cennosti** a v ci sloužící k jeho podnikání nebo k výkonu zam stnání. Pokud by pachatel nebyl na míst samém p i výkonu rozhodnutí p ítomen, je mu soudem umožn no si tyto v ci vyzvednout, což mu dá na v domí vyv šením **oznámení na dve ích společného obydlí**. Vyzvednutí v cí je mu po dobu trvání p edb žného opat ení umožn no pouze jednou, a to za doprovodu státního orgánu. O p ípadném vyzvednutí v cí je vždy ohrožená osoba dop edu vyrozum na.

Pokud se stane, že pachatel domácího násilí poruší povinnost nevstupovat do společného obydlí a nezdržovat se v n m, m že soud výkon rozhodnutí provést op tovn , a to vždy na návrh ohrožené osoby. Nebo pokud by docházelo k op tovnému nerespektování výkonu rozhodnutí a pachatel domácího násilí by se dopoušt l jakéhokoliv obt žování, sledování, i pokus o navazování kontakt s ohroženou osobou, je soud oprávn n na návrh ohrožené osoby na ídit výkon rozhodnutí dle § 351, tedy uložení pokuty za porušení povinností. Pokud by svou povinnost porušoval zvláš závažným zp sobem, m že být v trestním ízení postižen pro trestný in ma ení výkonu ú edního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 2 trestného zákoníku, ímž se vystavuje trestu odn tí svobody až na 3 roky.³⁷

Z výše uvedeného je patrné, že výkon rozhodnutí p edb žného opat ení dle § 76b o.s. . je velmi podobné policejnímu vykázání. Má ale již mnohem dalekosáhlejší následky, jelikož jak je známo z praxe, v tšinou ízení nekon í pouze výkonem rozhodnutí, ale jsou v daném incidentu ohroženou osobou u in ny i další kroky k vy ešení ob anskoprávních vztah . U ur ítého po tu p ípad následuje i podání trestního oznámení na pachatele domácího násilí, jelikož osobám ohroženým domácím násilím je též zaru ena ochrana v úprav trestního práva. V tšinou zde bývá napln na skutková podstata pro trestný in týrání osoby žijící ve společném obydlí dle § 199, který je upraven v zákon . 40/2009 Sb., trestní zákoník.

³⁷ Zákon . 99/1963 Sb., ob anský soudní ád, § 273b, odst. 5,6

3. Empirická část

Problematika institutu vykázání a jeho dopad na společnost je v současné době jedním z nejvíce projednávaných problémů ve společnosti a týká se všech věkových kategorií. V tšinou však nekoní pouze vykázáním agresora ze společné domácnosti. Ponejvíce mu následuje rozvodové řízení, úprava poměrů, trestní stíhání agresora, žaloba o vyklizení bytu, vypořádání majetku a další.

3.1 Stanovení cílů a hypotézy

V empirické části práce jsem se zabývala těmi druhy vykázání, které byly následně projednávány na okresním soudě formou předběžného opatření dle § 76b o.s., a to druhy obětí a agresorů (tedy navrhovatelů a odpovědných) podle jejich věku a pohlaví. Dále jsem se zabývala tím, zda následovalo ve lhůt stanovené soudem, další soudní řízení a jaké. V neposlední řadě jsem případy vedené u okresního soudu studovala z pohledu vztahu mezi agresorem a obětí, což je i předmětem připojených kazuistik.

Na tomto základě jsem si stanovila hypotézy:

H1 – Institut vykázání využívají častěji ženy, jelikož jsou více ohroženy než muži.

H2 – Po provedení vykázání Policií ČR je podáváno předběžné opatření dle § 76b o.s. více na muže dospělého věku, než na seniory.

H3 – Po podání předběžného opatření dle § 76b o.s. dochází častěji k podání návrhu na rozvod manželství, než k podání trestního oznámení na agresora.

H4 – K vykázání dochází častěji u nesezdaných párů, než u manželských párů.

3.2 Metoda sběru dat

V empirické části jsem se zabývala soudními řízeními následujícími po vykázání osoby Policií ČR ze společného obydlí, a to zejména podanými návrhy na předběžné opatření dle § 76b o.s. ., kým a proti komu byly podány, s ohledem na pohlaví a věk. A dále tím, jak byly tyto vztahy dále upravovány a řešeny.

Pro své šetření jsem vycházela ze spisů vedených u Okresního soudu v Pelhřimově, kde jsem prostudovala všechny spisy od roku 2007, kdy nabyl účinnost zákon 135/2006 Sb., kterým se změnily některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, až do konce roku 2011.

Ve své práci jsem provedla **kvalitativní i kvantitativní výzkum**. Podstatou kvalitativního výzkumu byly **obsahová analýza, resp. analýza osobních dokumentů a případová kazuistika**.

Obsahová analýza osobních dokumentů se týkala spisového materiálu. Tato metoda se řadí mezi tzv. „nevtíravé metody“, kdy nedochází ke kontaktu mezi účastníky výzkumu. Hlavním cílem této metody je z úběln vybraného vzorku dokumentů zjistit, co nového nebo jiného než pro co byly přivedeny. Díky analýze zvoleného spisového materiálu jsem získala data pro ověření platnosti hypotéz, které jsem si stanovila na začátku výzkumu.

Dále jsem v rámci kvalitativního výzkumu použila **případové kazuistiky**. Tato metoda spoívá ve sledování zvoleného problému či subjektu v určitém časovém úseku. I když výsledek případové kazuistiky je vždy kvalitativní a netestuje hypotézy, jelikož nemůžeme na jednom námi zvoleném sociálním problému hodnotit například celou společnost, má tato metoda v celém výzkumu důležitou roli. Jejím hlavním úkolem je přiblížit danou problematiku a uvést ho do kontextu, aby situaci lépe porozuměl a dokázal si ji představit.

Pomocí **kvantitativních metod** jsem data získaná z analýzy spisového materiálu, tedy čísla, **zpracovala matematickými prostředky** (sčítání, vyjádření v procentech, statistickou významností) a jejich následné výsledky jsem porovnávala v jednotlivých **tabulkách a grafech**. Údaje měly za úkol potvrdit či vyvrátit hypotézy

stanovené na základě výzkumu. Jednotlivé tabulky a grafy jsou členěny podle hledisek vztahujících se k jednotlivým proměnným v hypotézách.

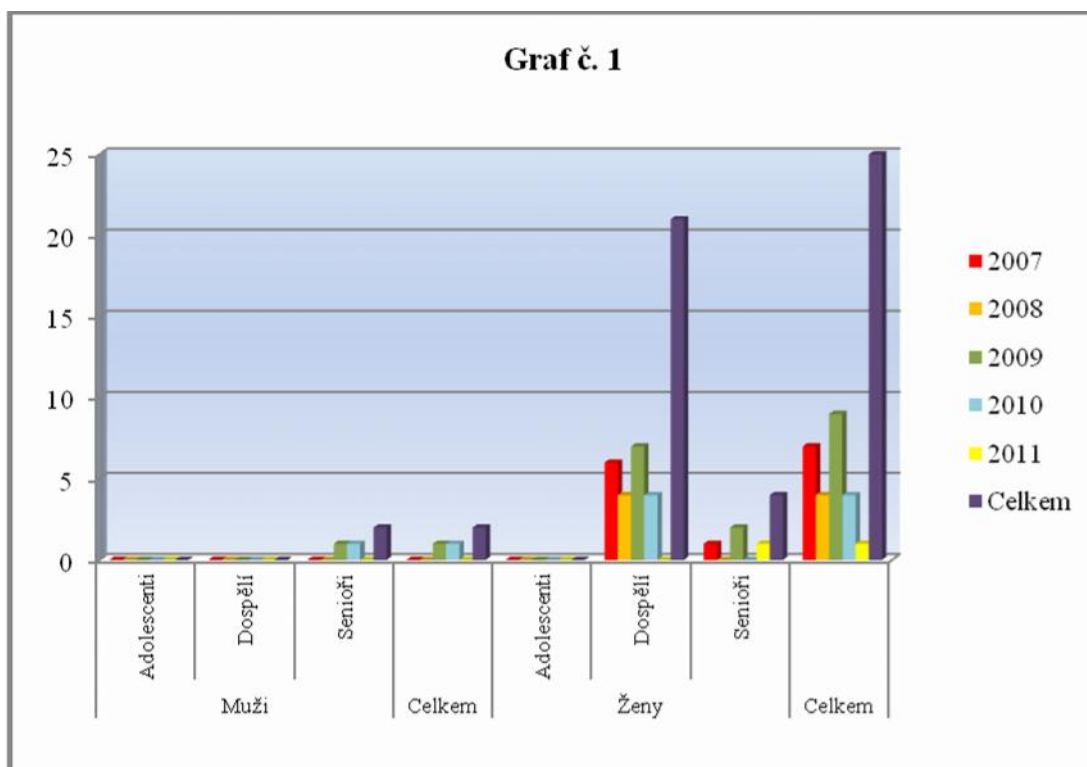
Při samotném výzkumu jsem nejprve prostudovala všechny spisy vedené u Okresního soudu v Pelhřimově v letech 2007 – 2011, kde jsem zjistila zejména, kdo byl navrhovatelem a kdo odpovědným opáčením, a to z pohledu věku a pohlaví. Tyto jednotlivé údaje jsem následně zpracovala do tabulky a grafu, dle jednotlivých roků. Dále jsem v jednotlivých spisech studovala, zda po provedení vykazání osoby ze společného obydlí byly na soud podány žádosti o rozvod, nebo zda byl odpovídající pravomocně odsouzen/na za zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí. Tyto údaje jsem rovněž jednotlivě zpracovala do přehledných tabulek podle jednotlivých roků. A v neposlední řadě jsem se zajímala o to, v jakém vztahu byly agresor a oběť, a to ve vztahu druh/družka, manželství nebo v transgeneračním vztahu.

Na závěr jsem za každý druh vykazání, z hlediska vztahu uvedla jeden zajímavý příklad, který jsem demonstrovala na případových kazuistikách. Jelikož se jedná o případy převzaté ze spisů Okresního soudu v Pelhřimově, byly veškeré údaje o osobách z důvodu zachování anonymity poznamenány.

3.3 Prezentace výsledk

Graf . 1 znázor uje **po et ohrožených osob**, v jednotlivých letech (2007 – 2011), kte í jsou **rozd leny dle v ku**, a to:

- adolescenti 15 – 20 let
- dosp lí 21 – 59 let
- senio i 60 – více let

Ohrožené osoby

Rok	Muži			Celkem	Ženy			Celkem
	Adolescenti	Dosp í	Senio i		Adolescenti	Dosp í	Senio i	
2007	0	0	0	0	0	6	1	7
2008	0	0	0	0	0	4	0	4
2009	0	0	1	1	0	7	2	9
2010	0	0	1	1	0	4	0	4
2011	0	0	0	0	0	0	1	1
Celkem	0	0	2	2	0	21	4	25

Na Okresním soud v Pelh imov bylo v letech 2007 – 2011 vedeno celkem 27 p ípad , kdy byl ohroženou osobou podán návrh na p edb žné opat ení dle § 76b o.s. . Ve všech p ípadech bylo vyhov no.

V souvislosti s tímto celkovým po tem p ípad vykázání / zákazu vstupu bylo **v roce 2007** bezprost edn ohroženo celkem 7 osob. Z toho se v 6 p ípadech jednalo o dosp lé osoby, a to ženy. Z hlediska v ku p evažoval v k v rozmezí 31 – 40 let. Pouze v jednom p ípad se jednalo o ženu v seniorském v ku.

V roce 2008 byly celkem ohroženy 4 osoby. Jednalo se pouze o dosp lé osoby, a to o ženy. Ve dvou p ípadech ve v kovém rozmezí 31 – 40 let a ve dvou p ípadech ve v kovém rozmezí 41 – 50 let.

V roce 2009 bylo celkem ohroženo 10 osob. V 9 p ípadech se jednalo o ženy, a to v 7 p ípadech o dosp lé osoby, kde dominoval v k v rozmezí 45 – 59 let. Ve 2 p ípadech se jednalo o ženy v seniorském v ku. Z celkového po tu p ípadu se pouze v jenom p ípad jednalo o muže, seniora.

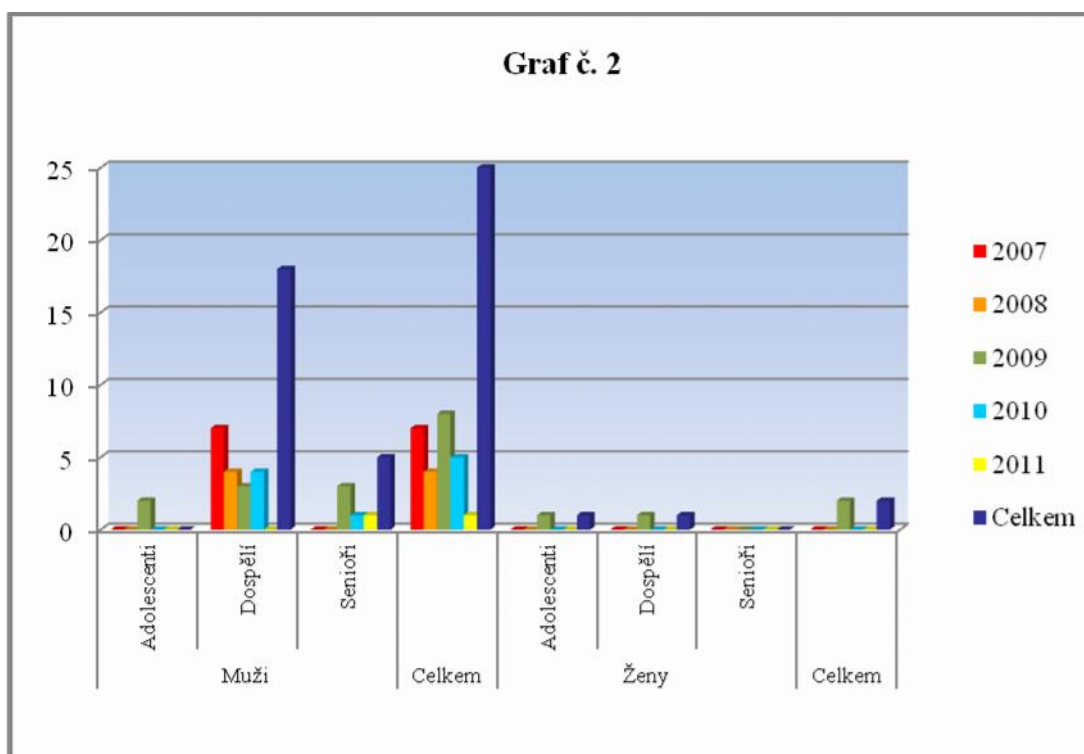
V roce 2010 bylo celkem ohroženo 5 osob. Ve 4 p ípadech se jednalo o dosp lé ženy, a to ve v ku 40 – 50 let. Z celkového po tu p ípad se pouze v jednom p ípad jednalo o muže, a to v seniorském v ku.

V roce 2011 byl zaznamenán pouze jeden p ípad, kde byla ohroženou osobou žena v seniorském v ku.

Z tohoto vyplývá, že celkového počtu 27 případů byly celkem v 25 případech bezprostředně ohroženy ženy, čímž se potvrdila hypotéza H1.

Graf č. 2 znázorňuje počet agresorů, na které bylo podáno policejné opatření dle § 76b o.s., a to v jednotlivých letech (2007 – 2011), kteří jsou rozděleni podle věku, a to:

- adolescenti 15 – 20 let
- dospělí 21 – 59 let
- senioři 60 – více let

Agresori

Rok	Muži			Celkem	Ženy			Celkem
	Adolescenti	Dospělí	Seniory		Adolescenti	Dospělí	Seniory	
2007	0	7	0	7	0	0	0	0
2008	0	4	0	4	0	0	0	0
2009	2	3	3	8	1	1	0	2
2010	0	4	1	5	0	0	0	0
2011	0	0	1	1	0	0	0	0
Celkem	2	18	5	25	1	1	0	2

V souvislosti s celkovým počtem případů vykázaní / zákazu vstupu se v roce 2007 z hlediska agresorů jednalo z celkového počtu 7 osob pouze o muže v dospělém věku, kde dominoval věk 31 – 40 let.

V roce 2008 byl zaznamenán celkový počet agresorů ve výši 4 osob. V tomto roce se též jednalo pouze o muže v dospělém věku, kde ve dvou případech bylo jejich věkové rozmezí 31 – 40 let a v dalších dvou případech 41 – 50 let.

V roce 2009 byl zaznamenán celkový počet agresorů ve výši 10 osob. Pouze ve dvou případech se jednalo o ženy, a to v jednom případě o ženu v adolescentním věku a v druhém případě o ženu v dospělém věku. Ve zbývajících 8 případech z celkového počtu se jednalo o muže. A to ve 2 případech o muže v adolescentním věku, ve 3 případech o muže v dospělém věku, kde převažoval věk v rozmezí 50 – 60 let. Ve 3 případech se jednalo o muže seniory.

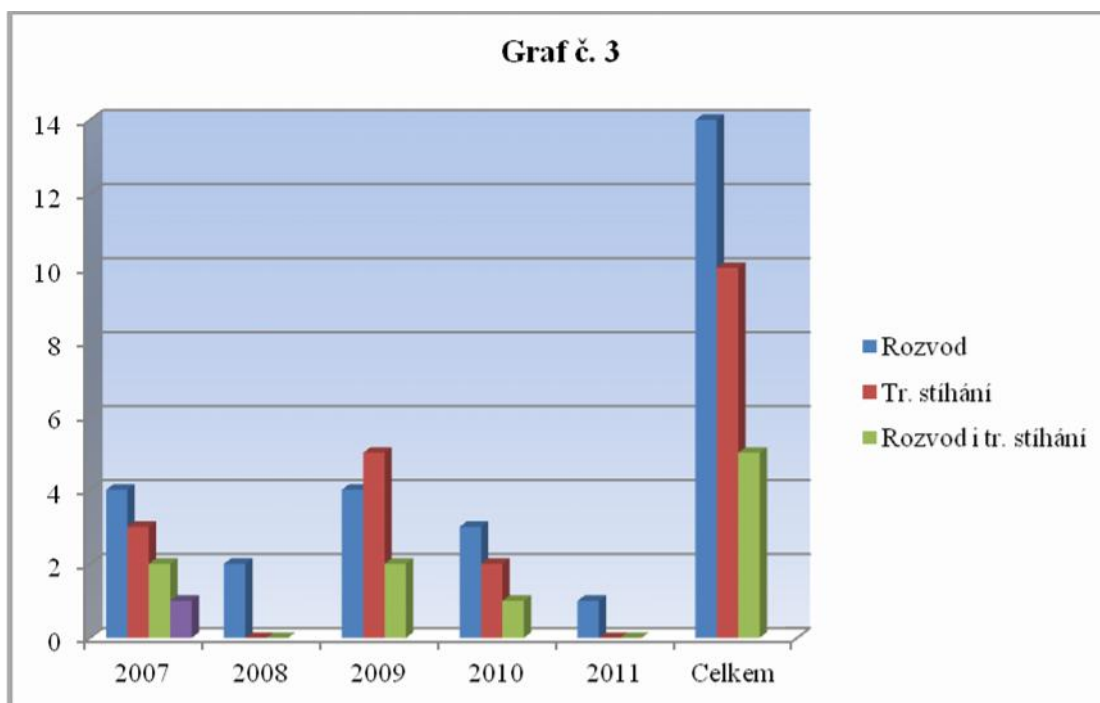
V roce 2010 byl zaznamenán celkový počet agresorů ve výši 5 osob. Jednalo se pouze o muže, kde ve 4 případech o muže dospělého věku, kde dominoval věk v rozmezí 40 – 50 let. Pouze v jednom případě se jednalo o muže seniora.

V roce 2011 byl zaznamenán pouze jeden případ, kde agresorem byl muž, a to v seniorském věku.

Byla zde potvrzena hypotéza, že nejvíce je po provedení vykázaní Policií R podáváno p edb žné opat ení dle § 76b o.s. . na muže ve st edních letech, kte í se dopoušt jí násilí na ženách.

Jak je patrné ze záv r , které jsem zde uvedla, **hypotéza H2 byla potvrzena.**

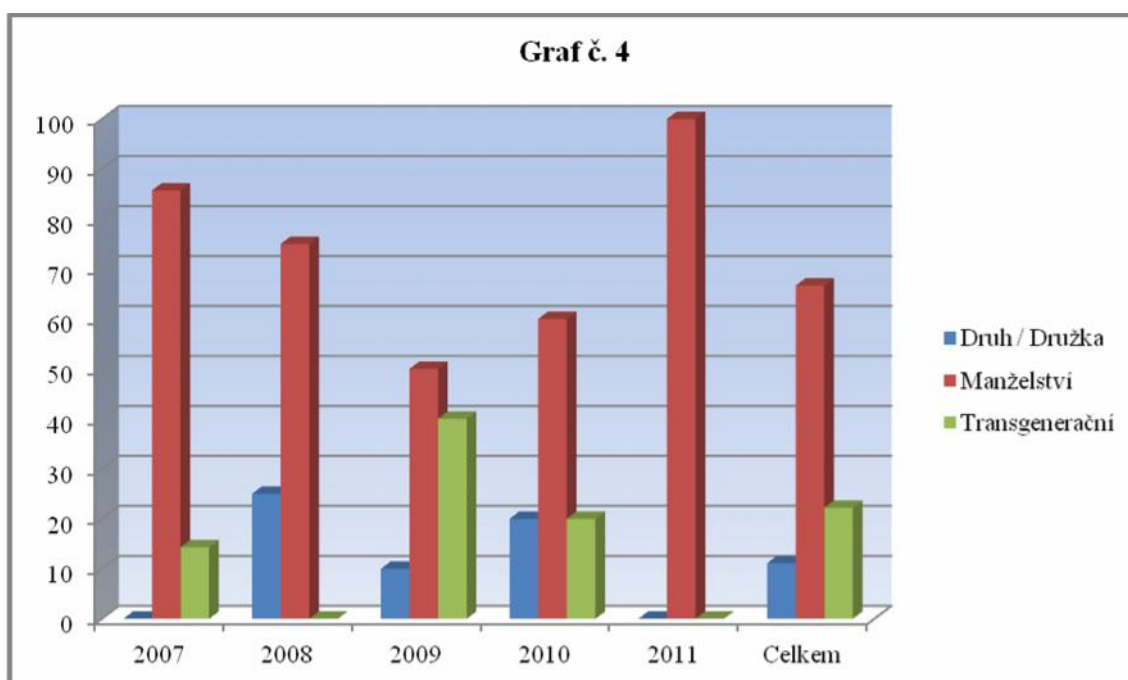
Graf . 3 ukazuje, kolik z celkového po tu p ípadu bylo podáno po vykázaní / zákazu vstupu Policií R **žalob na rozvod, obžalob, pop . oboje na soud.**

Rok	Rozvod		Tr. stihání		Rozvod i tr. stihání		Celkem	
	Po et	v %	Po et	v %	Po et	v %	Po et	v %
2007	4	14,81	3	11,11	2	7,41	7	25,93
2008	2	7,41	0	0	0	0	4	14,81
2009	4	14,81	5	18,52	2	7,41	10	37,04
2010	3	11,11	2	7,41	1	3,70	5	18,52
2011	1	3,70	0	0	0	0	1	3,70
Celkem	14	51,84	10	37,04	5	18,52	27	100

Byla potvrzena hypotéza H3. Z výše uvedených dat vyplývá, že z celkového počtu 27 případů v letech 2007 – 2011 skončilo rozvodem více jak polovina případů, tedy 51,85 %. Dále trestním stíháním skončilo 37,04 % případů a v 18,52 % případech byla podána žaloba na rozvod i trestní stíhání.

Graf č. 4 znázorňuje rozdíl v počtu případů z hlediska vztahu mezi násilnou a ohroženou osobou.

Rok	Druh / Družka		Manželství		Transgenerační		Celkem	
	Počet	v %	Počet	v %	Počet	v %	Počet	v %
2007	0	0	6	22,22	1	3,70	7	25,93
2008	1	3,70	3	11,11	0	0	4	14,81
2009	1	3,70	5	18,52	4	14,82	10	37,04
2010	1	3,70	3	11,11	1	3,70	5	18,52
2011	0	0	1	3,70	0	0	1	3,70
Celkem	3	11,11	18	66,66	6	22,22	27	100

Z hlediska vztahu mezi násilnou a ohroženou osobou v letech 2007 – 2011 převládá z celkového počtu 27 případů vztah manželský, a to v 18 případech, což je 66,67%. Dále následuje vztah transgenerační, a to v 6 případech, což je 22,22 % a v neposlední řadě vztah druh / družka ve 3 případech, což je 11,11 %.

Hypotéza H4, že k vykazání dochází častěji u nesezdaných párů, než u manželských párů, **byla rovněž potvrzena**, jak dokladují informace v tabulce a grafu shora.

3.4 Kazuistiky

Kazuistika . 1 – vztah druh / družka

Paní Jana žila se svým druhem panem Janem 8 let ve společné domácnosti. Mají spolu nezletilého syna Matje, kterému je 11 let. Pan Jan již od počátku jejich společného soužití hraje na výherních automatech, sází na sport apod. Kvůli svým „aktivitám“ si byl nucen brát rzné půjčky a v dnešní době má značné dluhy. Stalo se i to, že během jednoho večera prohrál celý svůj příjem na automatech.

Pan Jan již přes 2 roky nadměrně užívá alkohol, především přes víkend a to i přes jeho zdravotní obtíže. Je totiž astmatik a alkohol mu způsobuje zdravotní obtíže, kdy má problémy s dýcháním. A proto paní Jana kvůli němu celé noci nespí, je u něho a v případě obtíží mu vždy poskytuje pomoc. Z tohoto důvodu chtěla paní Jana ukončit jejich vztah. Jelikož už jí unavovalo stále na pana Jana čekat a nevědět v jakém stavu se zase vrátí domů a co mu že od něj čeká. Stejně veškerá péče o jejich nezletilého syna i o domácnost byla pouze na ní, jelikož jí pan Jan nijak finančně nepispíval, a tak si myslela, že jí bude samotné lépe. Když to panu Janovi oznámila, on zareagoval tak, že si před ní klekl na kolena a sliboval, že sám dobrovolně nastoupí na léčení.

Za celé jejich společné soužití jí pan Jan nikdy fyzicky nenapal, ani jí nevyhrožoval. Poprvé se tak stalo, když byl podopit pod vlivem alkoholu. Důvodem byla skutečnost, že se s ním paní Jana rozchází. Paní Jan vyhrožoval kuchyňským nožem, kdy se na ní napáhal a vyhrožoval jí zabitím, se slovy, „když tě nemžu mít já, nebude tě mít nikdo“. I když se ho paní Jana snažila uklidnit, a neblázní, že se s tím stejně nic nevyeší, stále nad ní stál s napáženou rukou k bodnutí. Dále pan Jan pod pohrůbkou použití nože donutil paní Janu i k vysvléknutí a požadoval po ní urité sexuální praktiky. Jelikož paní Jana měla strach o svůj život, podvolila se mu. Po incidentu jí pan Jan řekl, „klidně si zavolej policajty, nemáš na sobě ani škrábnutí“. Poté odešel spát. V době, kdy pan Jan odešel spát, vzala paní Jana všechny nože z kuchyně a schovala je do jejich odkládacího skladu a odešla také spát.

Druhého dne ráno odjela se svým synem do školy a zašla za psychiatrickou, ke které pan Jan už předtím docházel, kde se jí se vším svěřila. Tato paní Jan doporučila, aby vše oznámila na policii. Paní Jana se tedy obrátila na policii, kde byla

vyslechnuta a následný den policie provedla vykázání p íslušné osoby z domu společn obývaného, jakož i z bezprost edního okolí společného obydlí.

Pan Jan i p es to v pr b hu platnosti vykázání policií další den paní Janu osobn kontaktoval v míst bydlišt . Toto našť stí paní Jana ihned po jeho odchodu ohlásila policii. M la velký strach, obávala se o své zdraví a život, jelikož se bála, že pan Jan naplní své výhr žky typu „po kám si a pomstím se“. A dále také paní Jan vyhrožoval tím, že pokud si najde nového partnera, zabije ji, jeho i sebe apod. Bylo z ejmé, že pan Jan nedokázal akceptovat, že paní Jana s ním vztah ukon íla.

Jelikož zde nastala situace, že by se tyto skute nosti mohly opakovat, bylo nutné prozatímn upravit pom ry obou, nebo zde hrozí závažná újma na zdraví a t lesné integrit paní Jany s ohledem na skute nosti, že je vážným zp sobem ohrožena její svoboda a lidská d stojnost. A proto byl podán návrh na p edb žné opat ení, kde byl pan Jan okamžikem vykonatelnosti p edb žného opatření povinen:

- nevstupovat do rodinného domu a na zahradu p ílehlou k domu, kde hranice pozemku je ohrani ena plotem a p íjezdovou cestou k domu a dále aby nevstupoval do míst, kde není oplocení domu na vzdálenost 30 m od rodinného domu,
- zdržet se setkání s paní Janou a navazování kontakt s ní a to i na jejím pracovišti.

Toto p edb žné opat ení trvá jeden m síc od jeho vykonatelnosti.

Následný den bylo Okresním soudem v Pelh imov toto p edb žné opat ení vydáno a vykonáno. Ve lh t , trvání p edb žného opat ení paní Jana zároveň podala na Okresní soud návrh na úpravu pom r k jejich nezletilému synovi, kde bylo panu Janovi soudem doporu eno, aby se se synem nestýkal do doby, než se dá psychicky do po ádku. Ale bohužel jiné kroky pro uspo ádání vztah s panem Janem již nepodnikla, i když jí to bylo policií doporu ováno.

P ípad jsem ve své práci uvedla, jelikož ukazuje, jak tragický dopad m že mít rozhodnutí, a to oprávn n , z d vodu nadm rného používání alkoholických nápoj a závislosti na výherních automatech, o ukon ení vztahu. Obzvlášt , když se pan Jan stal poté i na paní Jan finan n a existen n závislý, jelikož své p íjmy prohrával

v automatech a nedokázal se vyrovnat se situací, že ho opustila. Proto je velmi důležité v takovéto situaci okamžitě jednat, jelikož on už by určitě nezmenil a spíše by to vedlo jen k horšímu průběhu jejich vzájemného vztahu.

Kazuistika . 2 – vztah manželský

Paní Marie se za pana Pavla provdala již před 52 lety. Ke slovnímu napadání a urážení vulgárními výrazy docházelo v podstatě po celou dobu manželství, minimálně po dobu 40 let, jak uvedla paní Marie. Chování manžela se však postupně zhoršovalo a v rozhodném období ke konfliktům docházelo již tak dvakrát do týdne. V této době pan Pavel začal své manželce vyhrožovat i zabitím. A vztah začal být neúnosný.

Poprvé byl manžel ze společného obydlí vykázán již v roce 2009, kde byly dříve viditelné formy fyzického násilí ve spojení s dlouhodobým psychickým násilím – urážkami a ponižováním. Ale toto zastalo pouze u vykázání ze společného bytu, které provedla Policie ČR, a to na dobu 10 dní.

Jednání manžela se vystupovalo v prosinci 2010, kdy manžel manželku fyzicky napadl, a to tak, že jí zlomil nos a pohmoždil prsty na hlavě a obličeji. Paní Marie musela dokonce poté vyhledat lékařské ošetření. Jako důvod neustálého napadání svým manželem paní Marie na policii uvedla, že toto vždy probíhalo, když byl manžel pod vlivem alkoholu, kdy jí vždy začal obviňovat z toho, že má milence, což jak paní Marie uvedla, nebyla nikdy pravda. Proto se paní Marie opět obrátila na policii, která opětovní přistoupila k vykázání osoby, nebo na základě zjištěných skutečností a předcházejícím útokům se dalo předpokládat, že pan Pavel se dopustí v blízkosti paní Marie nebezpečného útoku proti životu, zdraví nebo svobodě, anebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. Pan Pavel byl opětovní vykázán na 10 dní ze společného bytu.

V této chvíli si paní Marie uvědomila, že toto soužití již pro ni nemá smysl a již nechce se svým manželem dále žít. Proto paní Marie podala na okresní soud návrh na předběžné opatření, jelikož věděla, že kvůli tomu, že pan Pavel nadměrně požívá alkoholické nápoje, se bude jistě toto jeho chování opakovat. Okresním soudem bylo předběžným opatřením panu Pavlovi uloženo, aby nevstupoval do společného bytu a do jeho bezprostředního okolí ve vzdálenosti 50 metrů a aby se zdržel setkávání se s paní Marií a navazování kontaktů s ní. Dále bylo paní Marii uloženo, aby ve lhůt

do jednoho měsíce podala u soudu návrh na zahájení řízení týkajících se uspořádání vztahů s panem Pavlem.

V této době paní Marie skutečně podala na okresní soud návrh na rozvod manželství, které také bylo pravomocně rozvedeno, a současně podala na pana Pavla trestní oznámení. Pan Pavel byl za své činy uznán vinným a pravomocně odsouzen k odnětí svobody v trvání jednoho roku s tím, že se trest podmíněně odkládá na zkušební dobu jednoho roku.

Případ jsem v práci uvedla z důvodu, že i když trvá fyzické i psychické napadání dlouhou dobu nikdy není pozdě se vzepít a nesmí být se svým osudem. I když se k paní Marii otčíly zády i její dnes již dospělá dcera, které i u soudu odmítly vypovídat, tak jistě následně klidné a důstojné stávkou paní Marii za veškeré soudní spory stálo.

Kasuistika 3 – vztah transgenerační

Pan Jarmil se ke svému otci zpět nastěhoval před 12 lety, poté co s přátelkami bydlel na ubytovně. V průběhu celých 12 let se dopouštěl psychického a fyzického násilí na svém otci.

Pan Jarmil dlouhodobě nadužívá alkohol a poté je vždy agresivní. Od dubna 2009 opakovaně svého otce napadá, a to verbálně. Někdy jeho hrubost přechází i do fyzického napadení. Jak uvedl otec pana Jarmila, „když je pod vlivem alkoholu ničí zařízení domu. Již rozbil plot, rozkopala dveře, rozbil okna apod.“. Jeho agresivní jednání se v roce 2009 začalo velmi stupňovat, kdy svému otci dokonce začal vyhrožovat fyzickou likvidací, a to zastelením, otrávením nebo ubitím sekerou. Četl také otci otrávit jeho psa. Když na něj pokaždé otec zavolał hlídku policie, ta ho v tšinu odvezla na PSZ. Po návratu z ní se však jeho agresivita stupňovala.

Vše vyvrcholilo až začátkem roku 2010, kdy dokonce svého otce napadl přes den na veřejnosti. Nejprve slovně a poté i fyzicky. Když se ve večerních hodinách vrátil opilý domů, opět začal svému otci vyhrožovat a demolovat zařízení domu. Ze strachu o svůj život otec zavolał hlídku policie, která pana Jarmila opět odvezla na PSZ a následující den provedla policie vykazání žalovaného na 10 dní ze společného obydlí.

Jelikož m l otec stále strach, že syn své výhrůžky o jeho zabití naplní, nebo jeho agresivita se stále stup uje a v opilosti své jednání neovládá, podal si otec na okresní soud návrh na p edb žné opat ení.

Toto p edb žné opat ení bylo následn soudem vydáno a panu Jarmilovi bylo uloženo nevstupovat do rodinného domu a do jeho bezprost ední vzdálenosti 20 metr , a dále aby se zdržel setkávání s otcem a navazování kontakt s ním. Otcí bylo uloženo, aby ve stanovené lh t jednoho m síce podal návrh na zahájení ízení týkající se uspo ádání vztah se svým synem.

Otec proto podal na okresní soud žalobu na vyklizení bytu, jelikož se obával, že po skon ení dané lh ty se syn vrátí a vše se bude opakovat s ješt v tší intenzitou.

V tomto p íb hu je patrné, že i když se rodi e snaží vychovat své d ti co nejlépe a poskytnou jim i op tovn bydlení, na které jak je z ejmé z dalšího šet ení ze spis pan Jarmil otcí ani nep íspíval, m že se n kdy vše proti rodi m obrátit. Zvlášt , když zde hraje velkou roli alkohol, po kterém bývají lidé nevyzpytatelní.

3.5 Vyhodnocení výsledků šetření

Shrnutím výsledků získaných ze spisové dokumentace na Okresním soudě v Pelhřimově, kterou jsem se snažila podrobně prostudovat, hlavně z pohledu pohlaví, věku a vzájemného vztahu mezi agresorem a ohroženou osobou, je zřejmé, že **v letech 2007 – 2011 bylo na Okresní soud v Pelhřimově podáno celkem 27 návrhů na předběžné opatření dle § 76b o.s. .** Z tohoto celkového počtu bylo podáno v roce 2007 sedm návrhů, což je 25,93%, v roce 2008 čtyři návrhy, což je 14,81%, v roce 2009 deset návrhů, což je 37,04%, v roce 2010 pět návrhů, což je 18,52% a nejméně v roce 2011 pouze jeden návrh, což je 3,70%. Z tohoto vyplývá, že počet podaných návrhů je velmi nepravidelný.

Z celkového počtu 27 návrhů se jednalo v naprosté většině o případy, kde byly **agresori muži**, a to v 25 případech, přičemž v 18 případech se jednalo o muže v dospělém věku a pouze v 5 případech o muže v seniorském věku. Toto zjištění **potvrzuje hypotézu H2.**

Ohroženými osobami se nejvíce stávaly **ženy**, jelikož z celkového počtu návrhů na předběžné opatření podalo 25 žen, a to 21 žen v dospělém věku a pouze 2 seniorky, čímž je **potvrzena hypotéza H1.**

Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že v dnešní době **domácí násilí nekone** pouze vykázaním osoby ze společného obydlí, ale jsou podnětem pro další soudní spory a úpravy poměrů mezi účastníky řízení. Z předchozího šetření vyplývá, že z celkového počtu podaných návrhů na předběžné opatření, které následovaly po předchozím vykázaní osoby, byl u většiny případů **podán návrh na rozvod**, a to v 51,85%. Dále byl v 37,04% **agresor uznán vinným** za zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, a v 18,52% byl **podán jak návrh na rozvod, tak i trestní oznámení**. Tyto zjištěné údaje poukazují na to, že se oběti domácího násilí snaží bránit a svou současnou životní situaci řešit. V souladu s výše uvedeným je **potvrzení hypotézy H3**, že většina případů končí rozvodem.

Já mám vlastní zkušenost s prováděním předběžných opatření. Jelikož pracuji na Okresním soudě v Pelhřimově jako soudní vykonavatelka, setkávám se s touto problematikou často. Má práce spoívá v provádění vykázaní na základě podaného předběžného opatření dle § 76b) o.s. ., přičemž výkon rozhodnutí se řídí zákonem

. 99/1963 Sb., tedy obanským soudním řádem, a to § 273b, který se zabývá výkonem rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí a nenavazování kontaktů s oprávněnými. Konkrétně v tom, že poté co si ohrožená osoba podá tento návrh na soud a soudce vydá usnesení o jeho nařízení, musím vyjet na místo samé, kde k domácímu násilí došlo a vykonat ho spolu se soukromými justičními strážemi a příslušného obvodního oddělení Policie ČR. V praxi to znamená, že doručím, pokud je to možné, oběma stranám návrh s usnesením, vysvětlím výrok usnesení, jeho se přesně týká a co pro obě strany znamená. Pokud je přítomna i osoba, která má být vykázána, tuto vykážu ze společného obydlí a zároveň z bezprostředního okolí, jehož vzdálenost je uvedena ve výroku usnesení. Pokud není tato osoba přítomna, vyvěším na vchodové dveře pro ni oznámení o zákazu vstupu a kontaktu s osobou, která návrh podala. V tomto oznámení jsou uvedeny nacionálně osoby, vyměněné bezprostřední okolí a poučení, že ve lhůtě uvedené v § 76b) odst. 4 o.s. . a pouze za mého doprovodu si může ze společného obydlí vyzvednout své osobní věci, dokumenty a věci sloužící k jeho osobní potřebě, stejně tak věci sloužící k výkonu povolání nebo podnikatelské činnosti. Odpověď – násilné osoby si tento úkon mnohdy pletou s celkovým majetkovým vypořádáním a snaží se odstihnout veškeré movité věci, které zde mají nebo měně přímo žádají o jejich odebrání. Možnost vyzvednutí si věci umožňuji odpověď pouze jednou a musím předem vyzkoušet oprávněnou osobu. O tomto výkonu rozhodnutí sepiš protokol, ve kterém vyhlásím dané usnesení a předám krátkou cestou příslušné písemnosti. Na závěr poučím ohroženou osobu o dalších možných krocích, jako je vypořádání vzájemných vztahů nebo podání trestného oznámení.

Za svou praxi mohu konstatovat, že v určitých případech se mi často stávalo, že si účastníci řízení pletli domácí násilí s tzv. „italskou domácností“. Je pravda, že v mnoha případech institut vykázaní osoby ze společného obydlí na 10 dnů a poté díky prodloužení této lhůty soudem na místě po podání předložného opatření dle § 76b o.s. . opravdu pomohl ohrožené osobě se situací, ve které se ocitla, a to zvláště v uspořádání vztahů, případnému podání návrhu na rozvod nebo trestnímu oznámení. Ale stávalo se mi také, že se tohoto institutu někdy zneužívalo spíše jen jako pomsty druhé osobě při jakékoliv hádce. Zejména, když jsem k jedné a té samé rodině jezdila třeba i několikrát a pokaždé již druhý den jsem se potkávala s účastníky, jak se spolu vodí za ruce po městě. Myslím si, že díky takovému případu může být celý problém institutu vykázaní znevažován a u méně informovaných lidí i považován za zbytečný. S tímž

jsem se setkala i v reakci policistů, když poté co se dozvěděli, o jaké ústníky se jedná, nebrali toto příliš vážně a spíše s „úsměvem na rtech“ a nevhodnými poznámkami celou problematiku komentovali.

Já osobně si myslím, že je jisté zapotřebí, aby zde byla tato možnost ochrany. Jak je z **ejmé z potvrzení hypotézy H4**, že ve většině případů **dochází k vykázaní u manželských párů**. Tento problém není na veřejnosti moc viditelný, i přesto ohrožené osobě trvá rozhodnutí se bránit o to déle, především díky strachu ze sociálních dopadů. Mají obavu z finančních problémů, z reakce agresora nebo i např. z toho „co tomu řeknou sousedé, vždy zde žijeme celý život a všichni nás velmi dobře znají“. Toto je patrné i z kazuistiky 2, kde se manželka rozhodla svou situaci řešit až po 40-ti letech soužití se svým manželem.

Ve svém zaměření jsem se setkala s mnoha různými případy, a už opodstatněnými nebo ne, ale určitě je třeba k nim vždy postupovat s určitou důležitostí a nebrat je na lehkou váhu. A to by neměli ani lidé z okolí takovéto domácnosti.

Závěr

Domácí násilí se ve své podstatě vztahuje k životu osob v rodině, které by si mohl být nejbližší. Rodina by měla představovat soužití lidí ve společné domácnosti, kteří zde hledají bezpečí, klid, porozumění a vnímají ji jako „přístav“, kam se všichni rádi vracejí. Její členové by si měli vzájemně pomáhat, podporovat se a být tu jeden pro druhého. Určité typy rodin ale nepředstavují pro své členy zázemí a představují plnit svou základní funkci. Rodina je tak pro ně, které své členy spíše vyzní s neustálým terorem, než harmonickým soužitím. Je zde narušeno její zdravé fungování, a už v komunikaci, sociálním soužití, emocionálním prožíváním, ekonomické nebo reprodukční funkci a utváří se zde prostředí, ve kterém panuje atmosféra psychického a fyzického ohrožení.

O domácím násilí se v České republice začalo vážněji hovořit na přelomu tisíciletí, kdy se tímto patologickým jevem začala zabývat jak společnost, tak i právní legislativa státu. Poté co bylo domácí násilí od roku 2004 postupně začleněno do legislativy jako protiprávní čin, přestalo se řešit pouze za zavřenými dveřmi domácností, ale stalo se celospolečenským problémem. Stát a jeho instituce mohly vstoupit do intimního rodinného soužití osob.

Na základě nově upravené právní legislativy, a to především ustanovením zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím, se doslalo obětem domácího násilí pomoci, a to jak ze strany právní, tak sociální i psychologické. Zejména však mají prostřednictvím vzniklých intervenčních center přístup k informacím, které jsou pro ně v tíživé situaci velmi potřebné. Dalším velkým krokem byl přístup k pachatelům domácího násilí, kteří jsou vykázáni ze společného obydlí a díky tomuto institutu mají oběti šanci a možnost se s danou situací vyrovnat a najít vhodná řešení svého dalšího života.

Myslím si, že v problematice domácího násilí má určitě nezastupitelnou roli prevence, jelikož je jistě lepší problém předcházet, než je složitá a zdlouhavě řešit. I když naučit se určité profylaxi, jak u jednotlivce, tak v celé společnosti, je dosti složité. Tato prevence by měla začít již v dětství, kde by děti mohly díky své orientaci v rodině získat určité vzory a modely pro správné fungování rodiny. Při zakládání své vlastní rodiny by pak měly uvážit vhodný výběr svých budoucích partnerů/partnerek, posléze manželů/manželek. Prevence by však měla spočívat

i v informovanosti společnosti o této problematice, aby všichni, koho se tento problém týká, mohli zavčas rozpoznat, co je v rodině a ve společném soužití osob považováno za „normální“ a co již tolerovat nelze. A pro případ výskytu domácího násilí je informovanost o problematice rovněž důležitá, pro její včasné rozpoznání a zamezení jejího případného vygradování, až do situací ohrožující život.

Ve své práci jsem se snažila o vystižení nejpodstatnějších pojmů týkajících se domácího násilí a s ním spojeného institutu vykázaní. Za hlavní cíl jsem si stanovila představit tuto problematiku v současné právní legislativě a zaměřit se na její možnosti řešení za pomoci státu a jeho institucí. Na závěr práce jsem pro větší přiblížení této problematiky uvedla tři kazuistiky, díky kterým jsem chtěla poukázat na to, že domácí násilí a následný institut vykázaní se opravdu týká jakéhokoliv soužití lidí ve společné domácnosti, a už se jedná o manžele, nesezdané páry nebo transgenerační vztahy. Proto je velmi důležité si uvědomit závažnost této problematiky a nezavírat před ní oči, ale vnímat potenciaální signály od lidí, kteří pomoc tohoto institutu potřebují, ale sami se ze zaraovaného kruhu domácího násilí nedokáží vymanit.

Resumé

Domácí násilí a s ním spojený institut vykázání zaal být v naší společnosti ešen jako nežádoucí sociálně patologický jev teprve nedávno, i když domácí násilí provází naši společnost již od dávné historie. V dnešní době se s touto problematikou můžeme setkat ve všech společenských vrstvách, a proto je v zájmu celé společnosti se jí zabývat a hledat způsoby pro její řešení. Pokud je ve státě tato problematika právně ošetřena a fungují zde i preventivní programy, může toto být i jedním z ukazatelů právní a sociální vyspělosti státu.

První kapitola je věnována seznámením s obecnými pojmy, které se pojí s domácím násilím, které předchází institutu vykázání. Uvádí charakteristiku domácího násilí, jeho znaky, podle kterých lze rozpoznat, zda se jedná skutečně o domácí násilí a ne například jen o tzv. „italskou domácnost“. Základní druhy domácího násilí a též charakterizuje osoby, jak oběti domácího násilí, tak agresory. Dále je zde pojednáno o zákoně č. 135/2006 Sb., kterým došlo k zásadním změnám v české legislativě ohledně řešení a vymezení domácího násilí prostřednictvím institutu vykázání.

Ve *druhé kapitole* jsou podrobně rozebrány tři pilíře, na kterých je zákon č. 135/2006 Sb. postaven. Těmito pilíři jsou Policie ČR, která má v institutu vykázání nezastupitelnou roli, jelikož jako první se setkává jak s obětí, tak s agresorem. Druhým pilířem jsou intervenční centra, která poskytují pomoc obětem domácího násilí a v neposlední řadě jako třetí pilíř tohoto zákona je zde zahrnut soud a jeho funkce v institutu vykázání.

Na funkci soudu při uplatnění institutu vykázání je koncipována i *třetí kapitola* empirické části bakalářské práce. Zabývá se analýzou spisových dokumentů Okresního soudu v Pelhřimově, kde jsou na základě kvalitativního výzkumu ověřeny platnosti hypotéz, které byly na počátku výzkumu stanoveny. Výzkum je zaměřen na podání předložení dle § 76b o.s. ., které mohou být jedním z možných důsledků institutu vykázání a jeho další dopad na vztahy osob, které spolu žijí ve společné domácnosti. Tento výzkum je pro přiblížení problematiky doplněn na závěr případovými kazuistikami.

Anotace

Záměrem bakalářské práce na téma „Institut vykázání a jeho důsledky v praxi“ je popsat tuto problematiku z hlediska obecného vymezení pojmů, legislativy a její postupné začlenění do českého práva, kde je součástí těchto vzájemně propojených pilířů.

Dále přiblížit činnost jednotlivých orgánů, jejichž povinností mimo jiné je řešit i tuto problematiku a pomáhat ohroženým osobám. Mezi tyto orgány, které mají možnost řešit jednotlivé incidenty, patří Policie ČR, intervenční centra, soudy, a to na základě jejich vzájemné interdisciplinární spolupráce. Také se vnuje analýze spisového materiálu, která prezentuje výše popsané faktory v praktické rovině. Zaměřena na jednu z možností řešení, a to soudní cestou.

Klíčová slova:

Domácí násilí, institut vykázání, ohrožená osoba, násilná osoba, Policie ČR, intervenční centrum, soud, návrh na předběžné opatření

Annotation

The topic of my Bachelor thesis is the ‘Institute of exile and its consequences in practice’. Main aim of this thesis is to describe this issue from the perspective of the general definitions, legislation and the progressive integration into the Czech law, where it is a part of three interlinked pillars.

Another aim is to explain the function of the individual authorities that are responsible for this issue and should help the endangered people. Among the authorities, which are committed to solve these incidents, belong the Police Czech Republic, courts, intervention centres. These authorities must collaborate. It also deals with the analysis of the file materials which present the factors mentioned above in practical terms. It focuses on one of the possible solutions – the judicial way.

Key words:

Domestic violence, institute of exile, endangered person, violent person, Police Czech Republic, intervention centre, court, application for interim measures

Seznam použité literatury a jiné zdroje:

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 2/1992 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 29/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Seznam literatury

CONWAYOVÁ H. L. *Domácí násilí*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2007, 159 s. ISBN 978-80-00-01550-7.

MATOUŠEK O. *Sociální práce v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, 352 s. ISBN 80-7367-002-X.

PUBLIKACE MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ zpracována ve spolupráci s Psychosociálním centrem Acorus, o.s., 2006, *Studijní materiál o problematice domácího násilí pro pracovníce a pracovníky orgánů sociálně-právní ochrany dětí*. 139 s.

RADVAN E., VAVŘÍK M. *Metodika psaní odborného textu a výzkumu v sociálních vědách*. Institut mezioborových studií Brno 2009

STŘÍLKOVÁ P., FRYŠTKA M. *Vykázání jako prostředek ochrany před domácím násilím*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2009, 91 s. ISBN 978-80-7418-020-0.

ŠEVČEK D., ŠPATENKOVÁ N., et al. *Domácí násilí: Kontext, dynamika a intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2011, 192 s. ISBN 978-80-7367-690-2.

VARGOVÁ - MARVÁNOVÁ B., POKORNÁ D., TOUFAROVÁ M. *Partnerské násilí*. Praha: LINDE nakladatelství s.r.o. 2008, 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4.

VODÁ KOVÁ D., et al. *Krizová intervence*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, 544 s. ISBN 80-7178-696-9.

VO KOVÁ J., SPOUSTOVÁ I. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. 2. přepracované vyd. Praha: profem, o.p.s., 2008, 244 s. ISBN 978-80-903626-7-.

Ostatní zdroje

METODICKÉ DOPORU ENÍ MSPV . 3/2010 k postupu orgánů sociálně - právní ochrany dětí v případech domácího násilí

ZP PP . 166/2009 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykazání

METODICKÁ P ÍRU KA . 1/2010 editelství služby poádkové policie Policejního prezidia České republiky k realizaci závazného pokynu policejního prezidenta . 166/2009 o provádění vykazání

Internetové zdroje

BÍLÝ KRUH BEZPE Í.

www.bkb.cz/news.php?action=showNews&id_categoryNode=401. citováno 7. 2. 2012

BÍLÝ KRUH BEZPE Í.

www.bkb.cz/nesw.php?action=showNews&id_categoryNode=372. citováno 7. 2. 2012

UHELOVÁ, K. *P edb žné opat ení ve v cech domácího násilí.*

www.pravniradce.ihned.cz/c1-33543030-predbezne-opatreni-ve-vecech-domaciho-nasili. citováno 10. 2. 2012

HO ÍNOVÁ A. *Policejní vykazání: od dobré teorie k dobré praxi.*

www.viairuis.cz/index.php?p=msg&id=161. citováno 7. 2. 2012